Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1193 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 14 ՅՈՒՆՎԱՐ 1903 — 27 ՅՈՒՆՎԱՐ 1903 „Ն. Տ.”

ԳՕ ՓՈՂՈՑ
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԴՆ
ՏԻԳՐԱՆ ՉԻՎԼԷԼԷԿԵԱՆ
ԹՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ,
20, ՊԱՊՈՒ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻ, 20
Կ. ՊՈԼԻՍ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԳՕ ՓՈՂՈՑ
رمیجه سورهانتاق غزتهسی صاحب امتیازی د. جومالك
باب عالی جادهسی نومرو ۲۰
DIRECTION DU JOURNAL ARMÉNIEN
SOURHANTAG
20. Avenue de la S. Porte
CONSTANTINOPLE

ԵՏ ՁԻ ՏՐՈՒԻԻ ԹՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ ոեւ է գրութիւն

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ
12 ամիսը կանխիկ ղր. 75
6 » » » 40

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
ՔՂՔԱՏԱՐԻ ՄԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՑ
12 ամիսը կանխիկ ղր. 100
6 » » » 50

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ
ՔՂՔԱՏԱՐԻ ՄԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՑ
12 ամիսը կանխիկ Ֆրգ. 22
6 » » » 11

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ԿԸ ԸՆՏԻՆ
ԱՄԷՆ ԱՄՍՕՑ
10 ին 20 ին եւ 30 ին

ՅԱՆՁՈՒՅՑՈՒՄԻ ԳԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղ.
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ
ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ
ՅԱՕԱՒՈՑՆԵՐԸ ԱՐՇԱԼՈՑՍԻՆ

ԱՆԳԼԻԱ, ԳԵՐՄԱՆԻԱ, ԱՄԵՐԻԿԱ

Ա

Ուլթինկդընի գերմանական դեսպանին անկումը հին պատմութեան մը վերադարձուելուն պատճառ եղաւ։

Դժուար չէր հասկնալ թէ գերմանական թերթերէ ոմանք ինչո՞ւ կ'ուզէին հաւատացնել Ամերիկացիներուն որ Սպանեամերիկեան վէճին առեն, Ուլթինկդընի անգլիական դեսպանը ըլլալով անգլիական դաւադրութեան կողմը բռնել ուզած էր։

Ամերիկայի ու Եւրոպայի միջեւ տիրող առևտրական անագին պայքարը որ քաղաքականութեան հետ սերտ առնչութիւն ունի և պարզապէս անոր հիմը կը կազմէ, Սպանեամերիկեան պատերազմէն ետքը երեւան եկած չէ, ու թէեւ մինչեւ այն առեն այս պայքարին անեղ բնութիւնը Եւրոպական ժողովուրդին մեծագոյն մասին համար ծանր կարեւորութիւն մը չունէր դեռ, բայց իրագէտ անձերու և պետական մարդոց համար այնպէս չէր։

Ապագային վճիռը կար այդ պայքարին մէջ, և նժարին յաղթութեան կողմը դէպի Ամերիկա կը հակէր, գլխաւորապար երկու վճռական պատճառներով. առաջինն՝ ամէն տեսակ նախնական նիւթերուն՝ Մ. Նահանգներու մաս Եւրոպայի չափ ընդարձակ որոշներուն մէջ առատօրէն արտադրութիւը, և երկրորդ՝ ամբողջ Եւրոպայի ամենէն պզտիկ տէրութեան ունեցածէն ալ պզտիկ բանակ մը ունենալը։

Բայց արդէն անզգալաբար չատ ծանր առած պայքարը, եղած տեղն ալ գամուած չափի մնար. քանի՛ ժամանակը առաջ երթար, անիկա ալ միանգին հակամատութեամբ աւելի առաջները պիտի երթար. և վերջապէս մինչեւ հոն ուր կամ՝ ամբողջ Եւրոպա միացային միութիւն մը եաղմելով Ամերիկան մրցումին դիմադրելու կարող պիտի ըլլար և ահարկու բանակները ցրուելով իր մնոտի ծախքերը պիտի դիւէր լննայուած դրամը ժողովուրդին անտեսական զարգացման դործածելու համար, և կամ բոլորովին պիտի ընկնէր Ամերիկեան ահեղ մրցումին ներքեւ անդամ։

Ահա ճիշդ այս պարագաներուն տակ Սպանեամերիկեան վէճն ալ երեւան եկաւ, որ պայքարին գործնական հանգամանք մը կուտար այնպիսի ժամանակ մը, երբ ապագային հետ բաղդատմամբ Եւրոպայի համար նպաստաւոր կրնար համարուիլ, ու թէեւ կրնար ուղղակի վճռակը՝ Եւրոպայի մեծ տէրութիւններուն հետ բաղդատմամբ տկար Սպանիոյ ինչպէս էր ճակատագրին անօրինութեամբը, բայց քանի որ Եւրոպական Սպանիոյ հետ Եւրոպական մեծ տէրութիւններէն ոչ մէկուն ալ ոչ մէկ շահ կար պատերազմելու, ոչ ալ մէկուն ալ ոչ մէկ պատճառ կար Սպանիոյ դէմ

Լավիս, Մեծն Ֆրետերիք, Կիւսթավ Ֆլօպէռ, Նիւթըր, Նանքէ, Մօմսէն: Սոյն ութ հեղինակներէն առաջինը՝ Թէն՝ թէ՛ իբր անհատականութիւն ու քննադատ, և թէ իբր իմաստասէր ու պատմագէտ գրքին 196 էջերը կը գրաւէ, ու աւելի քան 100 էջն ալ «Մատամ Պովարի»ի մեծ վիպասանը(*): Սոյն երկուքին գործունէութիւնը ամենէն աւելի Թուրք գրագէտին ուշադրութիւնը գրաւած կը թուի:

Ինքը իբրեւ բանասէր՝ իր գրական հետազօտութեանց երկրորդ տարին թեւակոխելու առթիւ քանի մը տող կ'ուղղէ «Ռեպապը շիքեարէ»ի պուէտ՝ Թ. Ֆիքրէթ պէյին, որուն սրտայոյզումներուն վրայ կը չարունակէ իր բանասիրական յօդուածները: Կեանքեր ու գրքերը այդ յօդուածներուն ամբողջութիւնն է:

Այդ տողերը թարգմանել աւելորդ կը նկատեմ, բայց նոյնութեամբ կը ներկայացնեմ իր գրելակերպը ծանօթացնելու համար:—

«Պու կիւն հալաթը թահրիրիյէսինին իքինճի սէնէյինէ կիրէն Շաիպ գարտաշը Թ. Ֆիքրէթէ գարշը մէտհուն օլտուղը թէշէքքիւրաթը այէնէն արզ իլէ՝ տէսթրէ[?] միւհթէրէմինէ պիր պուսէ[?] վիրասա վազ իտէր: Ֆիքրէթ օլմասա իտի՝ պիր սէնէտէն պէրի հէման հէր հաֆթա «Սէրվէթը Ֆիւնուն» գարիլէրինէ թագտիմ իտիլէն մէգալաթը նաչիզանէ եազըլմախաճագ, պէլքիտէ քիմ պիլիր Աճ. Շ. իմզասը հիչ կէօրիւլմէյէճէքտի: Չիւնքի հահա՛թը մաթպուաթըմըզտա նազարը էսէֆէ չարփան պիսուտ տէփգօտըլարտան միւթէնէֆֆիր վէ մուհթէրիզըէն՝ անճագ օ՛նըն սէճիյէի նամուս ու ըֆֆէթինին պախշ իթտիկի թէքէֆֆիւլը մանէվիյէ իլթիճա իտէրէք պունա ճէսարէթ էթտիմ օլապիլտիմ: Գաչ տէֆալար գարալատըղըմ քեազըտլարը պա՛ղը միւնասէպէթսիզ հալլէրտէն տօլայը եըրթարագ սէվկիլի թէթէպպիւաթէ չէքիլմէք իսթէտիմ: պէնի՝ պու վազգէչ՛ի թէրէտտիւտէն, պու ֆիւթուրը էֆքեարտան ճալիպէ՛ի նուֆուզըլա գուրթարուպ սիւրիւքլէյէն օ՛նըն օ՛ վիճտանը լէպրիզի հըսսը հիւրմէթ իտէն նասըհէյի նէզահէթի, իսալիսէ՛թը մուհապպէթի, նէզաքէ՛թը ազվարը, էմնիյէթը էտէպիյէսի, սաֆգա՛յը թէշվիգաթը: Էօմրիւն հէնուզ տէ՛վրը թէզէհհիւրինտէ պուլունան պիր զավալլընըն պիթթապի թէնհայիսի իչինտէ սիրի՛նքի էքսար իլէ եազըրըզը պու սահիֆէլէր, պիւթիւն պու մէսայի լէյալ ու նիհար օ՛նուն տըր, Ֆիքրէթին տըր...:»

—Ցարդելի գրագէտին սոյն գեղեցիկ ու զգայուն տողերէն վերջ, որոնք կրնան օրինակ ըլլալ մեր շատ մը գրագէտներուն՝ փոխադարձ յարգանքի ազնիւ զգացումը կրելու իրենց մէջ կ'անցնինք իր համոզումներուն, որոնք լուսամիտ գրականութեան մը շուրջը կը դառնան:

Ինքը իբրեւ գրագէտ կը պաշտպանէ այն ծրագիրը թէ պէտք է արեւմտեան գրականութեան նորութիւնները զարգացման ծառայեցնել, մինչ դէպի ուղիղն ու ճշմարիտը յառաջանալ, ու կը ցաւի թէ այս ուղղութեան օգուտները չճանչցողները դեռ շատ են:

«Այո՛, այս գրուածները, կ'ըսէ, հանրութեան համար հաւասարապէս չեն կրնար օգտակար ըլլալ, սակայն հասկնալու համար գոնէ երկրորդական ուսմանց շրջան մը բոլորել անհրաժեշտ է. այնպիսիներ որոնք տակաւին չեն առած փիլիսոփայութեան սկզբունքն ու համառօտ ընդհ. պատմութիւն մը, ո՛չ ալ իրենց մաքին մէջ սղմեցուցած են գրականութեան արուեստին նպատակն ու վախճանը, մնական է որ բան մը չպիտի հասկնան Թէնի ու Մօմսէնի իմաստասիրական ու պատմական ուղղութիւններէն՝ ինչպէս նաեւ Ֆլօպէռի գրական գաղափարներէն: Հասարակ ժողովրդեան իմացական մակարդակին (սէվիյեէի իտրաք) պատշաճ հրատարակութիւններ ընելով անոր մտաւոր կրթութեան ծառայողները՝ անտարակոյս արժանի են գնահատութեան. սակայն, ինչպէս քանիցս յայտարարած եմ, ամէն գրող պէտք է իր ընդունակութեան ու կարողութեան սահմանին մէջ աշխատի. գրչի գործակցութիւնը միմիայն ասով կրնայ իրականանալ...»:

Բանասէր պէյը՝ Թէնի անձին ու գործերուն վրայ իր իմաստասիրութիւնները կարենալ ընելու համար Պրիւնթիէռի, Է. Ֆակէի, Պուռժէի, Ժ. Լըմէդրի նման հեղինակաւոր անձերու գործերէն աւելի քան ութ հատորները և մասնաւոր գրուածները դիմած է: Ինչպէս Էմիլ Զոլա Թէնի մասին ըսած է առթիւ մը թէ «Taine était un esprit remarquable, un systématique peut-être, mais un grand lettré et un profond érudit. C'est un des plus vastes cerveaux de notre époque...»: Ահ. Շաիպ պէյ ալ կը թուի թէ մնապաշտ մեծ վարպետին սոյն յայտարարութիւնը ուզած է ցոլացնել հետեւեալ խօսքերով, «... Թէնտիգը հիւվիյէթինէ պաշլաեաճաղըմըզ Թէն՝ 19ունճը ասրըն էն պէօյիւք միւթէֆէքքիրլէրինտէն, էն վասի տիմաղլարընտան պիրիտիր»:

Իսկ «քննադատ» հատուածին մէջ Թէնի ուղղութիւնը ուզած է ներկայացնել ի մէջ այլոց. «Թէն կը յայտարարէ թէ՝ գրականութիւնը ընկերային վիճակներու և եղելութեանց արտայայտութիւնն է. հետեւաբար ընկերութիւն մը հասկնալու համար ամենէն լաւ միջոցն է անոր գրականութիւնը հետազօտել: Զոր օր. մեծ հեղինակ մը ձեռք առած ատեննիս, կը տեսնենք որ անոր իսկութիւնը բազմազան պատճառներու արդիւնք է: Երբ այդ բազմազան պատճառները վերլուծուին ու որոշուին, կը հասկցուի թէ այդ հեղինակը նախ իր ցեղին կամ ծագմանը, երկրորդ՝ իր միջավայրին եւ վերջապէս իր ժամանակին արդիւնքն է: Արդ, ցեղ, միջավայր, ժամանակ... ահաւասիկ երեք պարագաներ՝ որոնցմով գրական քննադատութեան մէջ պէտք է ամենէն աւելի զբաղիլ:

ՍՏ. ԹԱՓԱԳԵԱՆ
Ուսուցիչ Օսմաներէնի

(*) Սոյն երկուքին նկատմամբ գրուածներէն միայն կը համառօտենք:

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՎԵՆԵԶՈՒԷԼԼԱՅԷՆ միշտ աննպաստ լուրեր կը հասնին: Կ'ըսուի թէ Սան-Քարլոս բերդին ռմբակոծութեան միջոցին, գիւղը կրակ առեր է ռումբէ մը: Լոս Րօքէս կղզիին բնակիչներէն անօթի ծարաւ մեռնողներ եղեր են, որովհետեւ պաշարման հետեւանքով չեն կրցեր ուտեստ ճարել: Վերջերս տեղի ունեցած ճակատամարտի մը մէջ, երկու ըմբոստ զօրավարներ սպաննուեր են:

—Քարաքասի ամերիկեան դեսպանը, որ հիմայ Ուաշինկդըն կը գտնուի, կ'ըսէ թէ Վենեզուէլլայի վէճին մէջ Անգլիա միայն իր պահանջումները գանձելու կ'աշխատի, իսկ Գերմանիա կ'ուզէ մեծամեծ շահեր ձեռք ձգել և մտադիր է գաղթականներ հաստատել Հարաւային Ամերիկայի մէջ: Դեսպանը հինգշաբթի օրը տեսակցութիւն մը ունեցեր է Նախագահ Րուզվէլդի հետ: Հաշտարար կարգադրութիւն մը կը յուսացուի:

—Քարաքասէն հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ կառավարութիւնը և մայրաքաղաքին բնակիչները անձկութեամբ բանակցութեանց արդիւնքին կը սպասեն, որովհետեւ ամենէն տարրական պէտքերուն գինը ծայր աստիճան վրայ դրած է Քարաքասի մէջ, և շատ չանցած ուտելիք բան մը չպիտի մնայ: Քարաքասի փողոցները և հրապարակները, Պոլիվար հրապարակէն զատ, այլ եւս լապտեր չեն կրնար վառել:

—Ուրբաթ օրուան թուակիր հեռագրի մը նայելով, Քարաքաս բնակող Իտալացիները մերժեր են մասնակցիլ նախագահ Քասդրոյի հրամայած բռնի փոխառութեան: Ասոր վրայ Վենեզուէլլայի իշխանութիւնները գոցեր են Իտալացիներու վաճառատուները և գրասենեակները, որոնք այժմ ոստիկանութեան կողմէ հսկողութեան տակ առնուած են: Այս առթիւ նախագահ Քասդրօ ըսեր է եղեր թէ «Հոս մենք տէրերն ենք, հակառակ ձեր մարտանաւերուն:» Գերմանական առեւտրական տուն մը 50,000 ֆր. ստորագրուեր է բռնի փոխառութեան և հիւպատոսն ալ 20,000 ֆր.:

ՉԻՆԱՍՏԱՆԷՆ զանազան թերթերու հասած լուրերուն նայելով, Թունկ-Ֆու-Սիանկ զօրավարին բարեկամները խորհուրդ կուտան իրեն որ Բեքինի վրայ քալէ և արտաքսէ օտարականները: Ինչպէս կը յիշուի, այս զօրավարն էր որ չինական վերջին դէպքերուն ատեն այնչափ տխուր համբաւ մը հանեց, օտարականները զարնելով:

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ չորեքշաբթի օրուան նիստին մէջ ալ կարեւոր վիճաբանութիւններ տեղի ունեցան ներքին և արտաքին խնդիրներու վրայ: Վարչապետ Կոմս Պիւլով պատասխանելով Պօէր զօրավարներուն Վիլհէլմ կայսեր կողմէ չընդունուելուն մասին եղած հարցումին, ըսաւ. «Ես առաջարկեցի կայսեր որ ընդունի զանոնք, պայմանաւ որ եւս կենան Գերմանիոյ մէջ հականգլիական ոեւէ շարժումէ, և, իբրեւ անգլիական հպատակներ, ունկնդրութիւն խնդրեն անգլիական դեսպանին միջոցաւ: Զօր. Տէվէդ ընդունեցաւ այս պայմանները իր և երկու ընկերներուն անունով: Չեմ կրնար միջնորդող անձին անունը տալ, բայց կը վկայեմ թէ կատարելապէս պատուաւոր և արժանահաւատ անձնաւորութիւն մըն է: Այդ անձը ժամանակ մը վերջը ինծի իմացուց թէ յանկարծական փոփոխութիւն մը յառաջ եկեր է Պօէր զօրավարներուն մտքին մէջ. ասոնք այն կարծիքը ունէին թէ չեն կրնար ունկնդրութիւն խնդրել, և նախամեծար կը սեպէին որ կայսրը կանչել տար զիրենք: Այս պարագաներուն մէջ, այլ եւս ունկնդրութեան մը խնդիր չէր կրնար ըլլալ:»

Վարչապետը յետոյ դարձաւ Գերմանիոյ արտաքին քաղաքականութեան: Երեսփոխան մը դիտել տուաւ թէ Գերմանիոյ արտաքին քաղաքականութիւնը խիստ հաշտարար հանգամանք մը ունի: Կոմս Պիւլով սա պատասխանը տուաւ. —«Մենք ոչ մէկուն հետ կռիւի կը բռնուինք արտաքին քաղաքականութեան մասին: Մենք այդչափ ջլախտաւոր չենք, բայց առաջին հանդիպող խառնուրդին ալ ձեզի պիտի ըսէ թէ անհրաժեշտ չէ բռնի միջոցներ ի գործ դնել, գործ ընելու համար: Կոշտ ըլլալ ազնիւ ըլլալ չէ. հայրենասէր ըլլալը՝ հայրենասէր ըլլալ ըսել չէ: Մենք ոչ մէկ կողմ Սանտրիյոնի դերը պիտի խաղանք. բայց մենք կեղծ քաջեր ալ չենք: Մենք այն հանդարտ և հաստատակամ մարդն ենք որ առանց տկարութեան, բայց նաեւ առանց գրգռութեան, գիտէ պաշտպանել ինքզինքը ինչպէս նաեւ իրենները:»

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԱՍԻՆ սխալ լուրեր կը հրատարակեն անգլիական և ամերիկեան թերթերը, կ'ըսէ «Քէօլնիշէ Զայթունկ»: Վերջերս անգլիական թերթ մը ծանուցած էր թէ գերմանական կառավարութիւնը ձեռնարկներ կ'ընէ, Բանամայի ջրանցքին շինութեան իրաւունքները Ամերիկայի ձեռքէն առնելու համար: Այդ միեւնոյն թերթը այս անգամ կը ծանուցանէ թէ Պերլինի ամերիկեան դեսպանը, իր կառավարութենէն առած հրահանգներուն համաձայն, գերմանական կառավարութեան հարցուցեր է թէ իրա՞ւ է որ Գերմանիա մտադրութիւն ունի Ֆրանսայէն գնելու Բանամայի ջրանցքին իրաւունքները: Գերմանական կառավարութիւնը հերքեր է այս լուրը: Ասկէ զատ «Թայմզ» ալ կ'ըսէր թէ Գերմանիա Քոլոմպիոյ մէջ մեքենայութիւններ կը բանեցնէ Մ. Նահանգներուն դէմ, և կ'աշխատի նաւային կայան մը ձեռք ձգել Քոլոմպիոյ կառավարութենէն: Գերմանական թերթերը բողոքական չեչտով մը կը հերքեն այս բոլոր տարաձայնութիւնները:

ԾԱՅՐ. ԱՐԵՒԵԼՔԷՆ վերջին թղթաբերով հասած լուրերու նայելով, աւազակները և ծովահէնները միշտ կը շարունակեն իրենց չահատակութիւնները: Մանչուրիայէն կը գրեն թէ բազմաթիւ աւազակներ կան Լիբինկի նահանգին մէջ: Աւազակախումբերը կը բաղկանան կամ հարիւրաւոր հոգիէ կամ հազարաւոր, և անտառներու կամ լեռներու մէջ կը պահուըտին: Չինայի մանտարինները չեն կրնար ամէնուն ալ հետապնդել: Հետեւաբար աւազակները հետզհետէ աւելի յանդուգն կը դառնան, գրեթէ ամէն կողմ աւերելով երկիրը: Կ'ըսուի թէ աւազակները, 80,000 հոգի, կը համախմբուին: Իրենց նպատակն է կռուիլ Ռուսերուն դէմ: Մանչուներու Զանկ զօրավարը մասնակցութեան մէջ է:

ԻՐԼԱՆՏԱՅԻ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԸ, Գնդ. Լինչ, որուն մահուան դատապարտուիլը ծանուցինք, չորեքշաբթի օրն էր որ դատի քաշուեցաւ, երկար ձգձգումներէ վերջ: Առատուն կանուխէն խուռն բազմութիւն մը լեցուած էր Լոնտոնի դատական պաշտօնատան սրահը: Նմանը շատ քիչ անգամ տեսնուած դատ մըն էր որ տեղի կ'ունենար: Սրահին մէջ կը նշմարուէին շատ մը Իրլանտացիներ, երիտասարդ փաստաբաններ և երդուեալներ, կիներ ևն.: Ժամը 10ուկէսին Գնդ. Լինչ դատարան բերուեցաւ: Ամբաստանագիրը մտիկ ընելու համար: Շատ երկար և իրաւաբանական պաշտօնաթուղթ մըն էր կարդացուածը: Արթըր-Ալֆրէտ Լինչի դէմ ամբաստանութիւնը սա էր թէ, «Շատ լաւ գիտնալով որ պատերազմական վիճակ մը գոյութիւն ունէր մեր հանդուցեալ վեհապետուհիին Վիքթօրիա թագուհիին և Թրանսվալի հանրապետութեան միջեւ, զէնք առաւ յունվար 18ին, Ն. լուսահոգի Վեհափառութեան իշխանութեան 60րդ տարւոյն մէջ, այս վերջին կառավարութիւնը պաշտպանելու համար, և ասիկա ընելու միացեալ և փորձուեցաւ սատանային գրգռմամբ և իր սրտին մէջ Աստուծոյ երկիւղը գոյութիւն չունենալուն հետեւանքով»: Ամբաստանագրին եւ ուրիշ զանազան պաշտօնաթուղթերու ընթերցումը գրեթէ մէկ ժամ տեւեց: Դատաւորը հարցուց ամբաստանեալին թէ ինչ պիտի ըսէ եղած ամբաստանութիւններուն դէմ: Ամբաստանեալին պատասխանէն առաջ, իր փաստաբանը ոտքի ելաւ և փորձեց իրաւաբանական կէտ մը մէջտեղ հանել, ըսելով թէ իր փոխանորդեալին դէմ բերուած օրէնքի յօդուածները պարագաներուն չեն յարմարիր: Դատարանը մերժեց այս առարկութիւնը: Ամբաստանեալ Լինչ ոտքի ելլելով յայտարարեց թէ ինք յանցաւոր չէ: Այն ատեն ոտքի ելաւ ընդհ. դատախազը, եւ երկար ճառ մը խօսեցաւ, որ ամբաստանագրին կրկնութիւնն էր պարզապէս: Յետոյ վկաները լսուեցան, որոնցմէ մէկ քանին ծառայած էին Գ. Լինչի հրամայած գունդին: Ամէնքն ալ յայտարարեցին թէ 1900ի սկիզբը տեսած էին գնդապետ Լինչը որ զէնք առած էր Ն. Վեհափառութեան զինուորներուն դէմ: Գնդ. Լինչ ինքզինքը պաշտպանելու համար կ'ըսէ թէ ինք Անգլիացիներուն դէմ զէնք առած ատեն Պօէրական հպատակ եղած էր: Բայց այս առարկութիւնը անընդունելի դատուած է, որովհետեւ ամբաստանեալը պօէրական հպատակ եղած ատեն, պատերազմը հրատարակուած էր արդէն:

—Անգլիոյ մէջ պետական դաւաճանութեան պատիժը մահ է: Արդէն Գնդ. Լինչ ալ մահուան դատապարտուեցաւ, բայց կարծողներ կան թէ Էտուըրտ Է. ներում պիտի շնորհէ, թէ իր պատիժը հինգ կամ 10 տարուան տաժանակիր աշխատութեան պիտի փոխուի, և թէ ազատ պիտի արձակուի, մէկ երկու տարի խիստ բանտարկութիւն քաշելէ վերջը: Իր երեսփոխան մը ըլլալը ոեւէ ազատութիւն չի տար իրեն: Հետաքրքրաշարժ պարագայ մըն է որ այս դատին մէջ ալ անգլիական օրէնսդրութիւնը իր հնութիւնը եւ պահպանողականութիւնը կը մատնէր: Գնդ. Լինչի ամբաստանագիրը հիմնուած է Անգլիոյ Էտուըրտ Գ թագաւորին (1327-1377) կողմէ հաստատուած օրէնքի մը վրայ,

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼԸ.—Վերջերս հրատարակուած վիճակագրութենէ մը կը հասկցուի թէ, աշխարհի ամենէն բազմալեզու մամուլն է Մ. Նահանգներունը: Անգլիերէն լեզուով հրատարակուած լրագիրներէն զատ, 743 լրագիր կը հրատարակուի գերմաներէն լեզուով, 63 շուէտերէն, 60 նորվեկիական, 39 ֆրանսերէն, 38 չեհերէն, 37 իտալերէն, 37 բոլոներէն 37 ըսպաներէն, 19 եբրայեցերէն, 16 հոլանտերէն, 12 սլաւոներէն, 8 ֆիններէն, 6 բորթուկէզ, 5 լիթուաներէն, 5 հունգարերէն, 5 խրուաթերէն, 4 չինարէն, 2 ճաբոներէն, 2 լատիներէն, 2 ռուսերէն, 1 սերպերէն և 14 ալ տարբեր լեզուներէ:

Գ. ՊԼՈՎԻՑ, «Թայմզ»ի Բարիզի թղթակցին յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցաւ չորեքշաբթի օրը, Բարիզի Սէնդ-Օնօռէ եկեղեցիին մէջ: Ներկայ էին լրագրական, թատերական և արուեստագիտական աշխարհին պատկանող բազմաթիւ անձնաւորութիւններ: Հետեւակազօրքերու գումարտակ մը զինուորական պատիւներ կ'ընէր: Դագաղը ծածկուած էր անհամար ծաղկեպսակներով, որոնց մէջ աչքի կը զարնէին «Թայմզ»ի խմբագրութեան և Օֆիս Մամուլի ընկերակցութեան կողմէ նուիրուածները:

Սգաւոր էր Գ. Սթէֆան Լօզան, «Մաթէն»ի խմբագրապետը, որ հանգուցեալին որդեգիրն է: Յուղարկաւորներուն մէջ կը նշմարուէին Բարիզի անգլիական դեսպանը, իտալական դեսպանը, սպանիական գործակատարը, «Թայմզ»ի արտօնատէրը, «Սթանտարտ»ի թղթակիցը, ամերիկեան գործակատարը, թղթակիցներ, լրագրապետներ, գրագէտներ և դիւանագէտներ: Եկեղեցին ամբողջովին սեւով պատած էր, որոնց վրայ աչքի կը զարնէին հանգուցեալին անունին սկզբնատառերը: Ոեւէ ճառ չարտասանուեցաւ:

—Գ. Պլովից չարունակ պայքար կը մղէր պատերազմին դէմ, և շատ աշխատեցաւ Եւրոպայի խաղաղութեան համար: Բոլոր ազգերու զինընկէցութիւնը իր ամենէն սիրական գաղափարն էր, և միշտ այն կարծիքը կը յայտնէր թէ անգլիական զօրաւոր տորմիղ մը խաղաղութեան երաշխաւորութիւն մըն է:

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒՆ ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆԸ.—Պաշտօնական տեղեկագիրներու համաձայն, այս միջոցին Մ. Նահանգներու հարստութիւնը 470 միլիառ ֆրանքի կը հասնի, առանց հաշուելու հարիւրաւոր միլիոնները: Այս հաշուով մարդ գլուխ — այր, կին կամ տղայ — 6600 ֆրանք հարստութիւն կ'իյնայ: Ասոր դէմ, Մ. Նահանգներու հանրային պարտքն է միայն 4 միլիառ 356 միլիոն ֆր.: 1901ին 14,395,443 ապահովագիր (բօլիս) կար. Ինչ որ 40միլիառ ֆրանքէ աւելի գումար մը կը ներկայացնէ: Խնայողական սնտուկներուն տրուած դրամներուն գումարն է 30 միլիառ ֆր: Ամերիկայի մէջ ամէն բան շուտ կը յառաջդիմէ. մարդիկը և երկաթուղիները, քաղաքները և գործերը արագօրէն կ'աճին: Հաշիւ եղած է թէ վերջին յիսուն տարուան միջոցին, 1850էն 1902, Ամերիկա հսկայ յառաջդիմութիւններ ըրած է: Այն ժամանակէն հինգ անգամ աւելի թօշակ առնող կայ այսօր և ասոնք տասը անգամ աւելի թօշակ կ'առնեն: Հաստատուած է թէ այսօր ալիւրը, սուրճը, շաքարը ևն. 50 տարի առաջուընէն աւելի աժան են:

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի ՕՐԱՑՈՅՑԸ

1903

1320 ՏՃԿ.	ՕՐ ՅՈՒՆՎԱՐ 14	1903 ԼՏՑ.
Շեվվալ 28	ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, Տօն ծննդեան Սրբոյն Յովհաննու Կարապետին, Լու. Յովհաննու Ոսկեբերանին:	Յունվար 27
ԱՒՍՕՐ 7.8		ԱՒՍՕՐ 6.48

Տարեդարձ Ծննդեան
Վիլհէլմ Բ. կայսեր Գերմանիոյ (1859)

ՊԱՏՄԱԿԱՆ.—1897 յունվ. 14ին կը մեռնի Վիեննայի Մխիթարեան միաբաններէն բանասէր Հ. Ղեւոնդ Վ. Յովնանեան, որուն ամենէն կարեւոր երկը եղած է ուսումնասիրութիւն մը «Նախնեաց ռամկօրէն»ին վրայ: Ծնած էր 1817 Հոկտ. 28ին, Կ. Պոլիս:

—1902 Յունվ. 14/27ին Բարիզի մէջ կը մեռնի Օկիւստ Քարիէռ, ֆրանսացի հայագէտ-ուսուցիչ Բարիզի Արեւելեան լեզուներու վարժարանին: Ծնած էր 1837ին:

—1823 յունվ. 14/27ին Լոնտոնի մէջ կը մեռնի անգլիացի մաթեմաթիքագէտ Հըլթըն, որ առաջին անգամ ըլլալով հաշուեց երկրին խտութիւնը:

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷ ԼՈՒՐԵՐ

ԾՆՆԴԵԱՆ Ութօրէքին առթիւ, սովորութիւն է որ Մայր Եկեղեցւոյ մէջ կը պատարագէ Երուսաղէմի Պոլսոյ փոխանորդը: Երէկ այդ տօնին առթիւ Պատարագեց Երուսաղէմի Միաբան Կարապետ Վ., որ իբրեւ հիւր Երուսաղէմատուն կը մնայ ժամանակէ մը ի վեր:

ԿԻԼԻԿԻՈՅ Կաթողիկոսական պատուիրակ Տ. Մովսէս Եպսկ. կը հեռագրէ Ատանայէն թէ ինք, ինչպէս նաեւ եկեղեցական և աշխարհական պատգամաւորներէ ոմանք որ պատուած էին պատուանշաններով, երախտագէտ և շնորհապարտ կը զգան զիրենք, Կայսերական բարձրագոյն գնահատութեան արժանացած ըլլալնուն համար:

ԲԱՐԻԶԷՆ հանգուցեալ Տիկին Մաննիկ Տավուտեանի եղբայրը նամակ մը գրելով Պատրիարքարան, կը ծանուցանէ թէ կը յօժարի իր քրոջը կտակին համեմատ 250 ոսկի նուիրել Արմաշի դպրեվանքին:

ԱՅՍՕՐ Գերմանիոյ կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ փոխանորդ Սրբազանը շնորհաւորական այցելութիւն կուտայ Գերմանիոյ դեսպանին:

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ 34

ԳՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԷՓԷՆ

Միլիոնները

ԺԲ.

Սիմփսօն իր դիտակը ուղղեց դէպի օթեակը և ակնթարթի մը մէջ ճանչցաւ այն խոշոր կինը, զոր քանի մը օր առաջ տեսած էր Տըրիէօի հետ, և որ Տիկին Ամաթիս կը կոչուէր:

Երիտասարդ դուքսը սկսաւ մտածել թէ ինչպէս կրնար խօսիլ այս կնոջ, որուն ծեքծեքումները իր ընկերներուն քրքիջները կը շարժէին:

Ներկայացուած խաղին վերջին վարագոյրը գոցուելէն ետք, Սիմփսօն օթեակներու սանդուխին մօտը գնաց, տիկին Ամաթիսի անցնելու ճամբուն վրայ գտնուելու համար:

Հազիւ երկու երեք քայլ կը բաժնէին զինքը գիրուկ կինէն:

Թիկնապահ սպասաւոր մը մօտեցաւ այս տիկնոջ:

—Տօմինկօ՛, հարցուց յանկարծ տիկին Ամաթիս, ինչո՞ւ կառապանս չէք կանչեր:

—Տիկի՛ն, կառքին գլուխը փորձանք մը եկաւ:

—Փորձա՞նք, ինչ փորձանք... Ըսածնիդ բացատրեցէ՛ք, Աստուա՛ծ իմ... բացատրեցէք... Չորս հազար ֆր.ի կառք մը և ինչ ալ նոր էր, նոր նո՜ր... տեսնե՛նք, ըսէ, ինչ պատահեցաւ...

—Ոչինչ, տիկին, մեծ բան մը չէ... Մէկ անիւը կոտրեցաւ:

—Ժանը ապուշ ու գինով մէկն է... վաղը պիտի վռնտեմ... վերջապէս ո՞ւր գնաց այդ կառքը...

—Ժան կամաց կամաց ձեր տունը տարաւ...

—Էհ, հիմա ես ինչպէս պիտի երթամ, ինչպէս տուն պիտի դառնամ... Արդեօք կ'ուզէք որ հո՞ս պառկիմ:

—Հիմա տիկնոջն կառք մը վարձեմ, եթէ կ'ուզէք:

Այս բառերը զարմանալի ազդեցութիւն մը ըրին տիկին Ամաթիսի վրայ:

—Կա՛ռք մը, գոչեց զայրացկոտ չեչտով մը, որուն արձագանգները կրկնեցին Օբերայի պատերը, կա՛ռք մը: Աստուա՛ծ իմ, ո՞ւրկէ պիտի գտնէք այդ կառքը. փողոցէն այնպէս չէ՞. փողոցի կա՛ռք մը. գիս ինչ կը կարծէք կոր, Տօմինկօ, ինչպէս կրնաք երեւակայել թէ ինծի պէս կին մը կրնայ նստիլ փողոցի սովորական կառք մը: Շո՛ւտ, Տօմինկօ, վազեցէք և իմ կառքս բերէք, ապա թէ ոչ ձեզ ալ կը վռնտեմ...

—Սակայն, տիկին... փորձեց առարկել սպասաւորը:

—Սակայն մակայն չկայ... շո՛ւտ վազեցէք:

—Չեմ կրնար Ժանին հասնիլ. անիկա շատոնց մեկնեցաւ:

—Պէտք է որ հասնիք. ապա թէ ոչ՝ զայն ալ, ձեզ ալ փողոց կը նետեմ:

Սպասաւորը համակերպութեան շարժում մը ըրաւ և անմիջապէս անյայտացաւ:

—Տօմինկօ՛, պոռաց գիրուկ կինը, երբ սպասաւորը Լը Բըլէթիէ փողոցին մէջ կը կորսուէր:

Սպասաւորը հնազանդ տիկնոջն առջեւը վերադարձաւ:

—Ժանին ետեւէն կարենալ հասնելու համար կառք մը բռնեցէք, ըսաւ տիկին Ամաթիս, փողոցի կառքը ձեզի պէս մարդոց է որ կը վայլէ. բայց ես... օ՛ն, չո՛ւտ, գնա՛:

Եւ այս տարօրինակ արարածը թատրոնէն ելլող բազմութեան մէջտեղը կեցած սկսաւ հովահարուիլ, որովհետեւ Տօմինկօի առաջարկը իր արիւնը գլուխը ցատկեցուցած էր:

Այդ միջոցին Սիմփսօն աղուոր յղացում մը ունեցաւ:

Առանց կարեւորութիւն տալու հոն կեցող բարեկամներուն, որոնք տիկին Ամաթիսը կը դիտէին՝ իբր նորօրինակ երեւոյթ մը, Սիմփսօն մօտեցաւ անոր, շատ շնորհալի խոնարհութիւն մը ըրաւ, և անուշ չեչտով մը ըսաւ.

—Կարծեմ թէ, տիկին, տակաւին բաւական պիտի սպասէք ձեր կառքին... Ներեցէք որ պատիւը ունենամ իմ կառքս ձեր տրամադրութեան տակ դնելու... Եթէ այս առաջարկս ընդունիք, հաւատացէք, տիկին, ինծի մեծ հաճոյք պիտի պատճառէք:

ԺԳ.

Տիկին Ամաթիս մէկէն ի մէկ նորէն դարձաւ տեսնելու համար այն անձը որ ականջէն վար այնքան կնամեծարական սիրուն առաջարկ մը ըրած էր և հետաքրքրութեամբ դիտեց զայն:

Ինչպէս գիտենք, Սիմփսօնին երեւոյթը շատ գեղեցիկ ու ազնուապետական էր:

Տիկին Ամաթիս կ'երեւայ թէ իր քննութենէն գոհ մնաց, որովհետեւ անմիջապէս շրթունքներուն վրայ ժպիտ մը ձեւացնելով, պչրոտ խոնարհութիւն մը ըրաւ և տղայական ծեքծեքումներով ու ճաշած ձայնով մը ըսաւ.

—Ի՞նչպէս, պարոն, շատ քաղաքավար ու հաճոյակատար անձ մը ըլլալ կը թուիք, քանի որ ձեր կառքը ինծի կը յանձնէք:

—Պարտականութիւնս է տիկին...

—Սակայն, պարոն, զիս չէք ճանչնար:

—Ինչ փոյթ... բաւական չէ՞ որ կին մը (և մանաւանդ գեղեցիկ ու շնորհալի կին մը) նեղութեան մէջ գտնուի, որպէս զի ո և է անձ ջանայ զայն այդ կացութենէն ազատել: Իմ տեղս ո՛վ ալ ըլլար, այսպէս պիտի վարուէր: Տիկին, պատիւ ունիմ ձեզի ներկայացնելու թեւս, որպէս զի մինչեւ իմ կառքս տանիմ ձեզ...

(Շարունակելի)

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ երէկ և առջի օր իր բնակարանին մէջ ընդունեց հետեւեալ անձերը, որոնք Ծնունդի առթիւ շնորհաւորութեան եկած էին։ Տիգրան էֆ. Եուսուֆեան, Հ. Եղիա Քիլճեան, Մկրտիչ էֆ. Գազանճեան, Տօքթ. Ինճէեան և Ճէվահիրճեան էֆ.ք, Տէր և Տիկին Բօղէր Եազըճեան, Կարապետ էֆ. Խորասանճեան, Անտոնեան Միաբանութենէն Հ. Վարդան Գարագաշեան. Տիգրան Բարսաղեան, Հրանդ Խոյեան, Գրիգոր Մելիտոսեան էֆ.ք, Տիկին տօքթ. Նազգաշեան, Տիկին Ե. Օրմանեան, Տիկին Հէքիմեան, Տիկին Կիւմիւշկերտան, Տէր և Տիկին Միհրան Սմբատեան, Մագսուտ Սեպուհ պէյ, Յառեան Յովհաննէս պէյ, Զարեհ Տիպէր էֆ., Նորատունկեան Գաբրիէլ էֆ. Եղիա էֆ. Շահպազ, Պետրոս պէյ Խորասանճեան, Ցարութիւն էֆ. Գարաճեան, Տիկին Սէրվիչէն, Տօքթ. Մասիս, Օր. Միւհէնտիսեան, Հրանդ էֆ. Ֆէրուխեան, Խոսրով էֆ. Տէմիրճիպաշեան, Վահան էֆ. Էսայեան, Տօքթ. Տիգրան պէյ Աճէմեան Անտոն էֆ. Ագնուոր, Տիւսաբ բաշա, Տօքթ. Գրքճեան էֆ., Թագւոր էֆ. Համամճեան։ Նոյնպէս այցելեցին եկեղեցական անձնաւորութիւններ, և Պատրիարքարանի մէկ քանի պաշտօնեաներ։ Արմաշու Դպրեվանքի վերատեսուչ Եղիշէ Եպս.ի և Միաբանութեան կողմէ Ս. Պատրիարքին Ծնունդեան տօնը շնորհաւորելու համար Թորգոմ Վ. Գուշակեան Պոլիս եկած ըլլալով, ներկայացաւ Ն. Սրբազնութեան։

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆԻ վարժարանի խնամակալութիւնը ճարտարապետ Մելիտոսեան էֆ.ի շնորհակալութեան գրով մը հետ մէկտեղ ոսկի ժամացոյց մը նուիրեր է։ Ասկէ կրնայ եզրակացուիլ թէ վարժարանին տեղափոխութեան խնդիրը վերջնական ձեւ մը առած է. ուստի փափաքելի էր որ այդ մասին որոշ տեղեկութիւն մը հաղորդուէր։

ԶՄԵՌՆԱՅԻՆ եղանակին համար կարօտ ընտանիքներուն քիչ շատ նպաստ հասցնելու նպատակաւ՝ անցեալները Եդեսիոյ Առաջնորդարանին կողմէ հանգանակութեան ձեռնարկուած էր։ Եդեսաբնակ ազգայինները՝ սակայն՝ ինչպէս ուրիշ շատ առիթներով, այս անգամ ալ ճար ճարակ ըրեր են չունեցածնէն ալ յանուն ազգատին բան մը տալով։ Հանգանակուած նպաստին բաշխումը լրացեր է այժմ, եւ նոյն քաղաքէն գոհունակութեամբ կը գրեն թէ այս վերջին անգամ յանուն կարօտելոց կըրցած է հանգանակել 9000 ղշ.է աւելի գումար մը, որով 100 քիլէ ցորեն գնուելով՝ կարօտեալներու քիչ շատ նպաստի բաժիններ տրուեր են։ Հանգանակուած այդ գումարը անշուշտ շատ աննշանական բան մըն է. բայց գնահատութեան արժանի է այն տեսակէտով որ դրամական անձուկ պարագաներու տակ կրցած է հայթայթուիլ։ Պէտք է յիշել թէ նպաստի այդ գումարին՝ համեստ չափով մը—կէս միայն—մասնակցած են տեղւոյն Ա. Միրիկեան Որբանոցի սաներն ալ, որոնք նոյն Հաստատութեան մէջ զանազան աշխատութիւններ կատարելով, իրենց շահած այդ գումարիկը փափաքած էին հաւաքապէս նուիրել ազգային աղքատներու սփոփման գործին։

ՎԱՂՇՄԻ ուսուցիչի մը՝ Տ. Պօղաճեան էֆ.ի նկատմամբ գրուած խմբագրականէն ազդուած, մէկ քանի բարեկամներ ու աշակերտներ նպաստի գումարներ ղրկած էին մեզի։ Նոյն բաղձանքը տածող անձերէ կը խնդրենք որ իրենց նպաստը այլեւս ղրկեն ուղղակի Պրուսայի առաջնորդ Արշարունի Սրբազանին, իր նպատակին յատկացնելու համար։ Մեր ըրածը պարզ յորդոր մըն էր, ապա թէ ոչ նպաստը առնել ու յանձնելու հոգը տեղական առաջնորդին կը վերաբերի, ըստ որում մենք դրան ալ յօժարամտութիւն ունենանք, ի բազմազբաղ վիճակը թոյլատու չէ այդ տեսակ գործերու։ Պրուսայի վարժարանաց տնօրէն Ռափայէլ էֆ. նամակ մը գրելով մեզի, դիտել կուտայ թէ Պրուսացիք իրենց պարտականութիւնը լիովին կատարած են հանդէպ Պօղաճեան էֆ.ի, որ եթէ երթայ իր ծննդավայրը՝ կրնայ հանգիստ ապրիլ։ Միևնոյն ատեն տնօրէն էֆ.ն՝ վարժարանին արձանագրութեան տետրակէն երկու հատուած կ'ընդօրինակէ, ուրկէ կը հասկցուի որ Պօղաճեան էֆ. պէտք եղած կանոնաւորութիւնը և բարեկարգութիւնը չկարենալով պահել իր դասարանին մէջ, մէկ խօսքով չկարենալով ազդել պէտք եղածին պէս աշակերտաց վրայ, դադրեցուցուեր է իր պաշտօնէն։ Այդ տեղեկութիւն չէ կրնար ուած նոյն աւելի կարեւոր բացատրութիւն մը թէ, դասարանին մէջ անկարգ վիճակ մը ունեցող աշակերտներու համար տնօրէն և հոգող ինչ միջոց կը գործադրէին։ Զանոնք ուղղելու կարգի բերելու միջոցը դասատուին հրաժարեցնե՞լն է արդեօք։ Այսչափը Պօղաճեան էֆ.ի համար։ Միւս կողմէ ուրախութեամբ՝ կը լսենք որ Ծնունդեան տօնին առթիւ Օէ աւելի երկսեռ աշակերտներու նոր զգեստներ շինուեր են բարեսէր անձերու կողմէ։ Դարձեալ մասնաւորներէ, որոնց մէջ կը գտնուին հայ-բողոքականներէ ալ, ղրկուեր են գրքիչ, թուղթ, մելան կարօտ աշակերտներու տրուելու համար։

ՍԱՄԱԹԻԱՅԷՆ մեզ կը գրեն թէ նորակազմ Ազգատախնամը անմիջապէս գործի ձեռնարկելով, իր առաջին գործը եղեր է Կաղանդի առաւօտուն երեք թաղերու բազմաթիւ կարօտեալներուն առանց կրօնքի խտրութեան 9000 քաշ ածուխ բաշխել։ Նմանապէս Ճրագալոյցի օրը Խորհրդոյ չորս անդամները ազգայիններու բնակարանները այցելելով, դրամական նուէրներ ըրեր են։ Լսեցինք թէ անցեալ Ճրագալոյցի օրը Պոլսոյ կարեւոր թաղերէն մէկուն Ազգատախնամին դիտել տրուեր է որ վերահաս սաստիկ ձմրան պատճառաւ հարկ է որ նոյն օրը դրամ ճարուի և ածուխ բաշխուի կարօտեալներու։ Նոյն Ազգատախնամին անդամներու կողմէ պատասխան տրուեր է որ, իրենք մէկ երկու շաբաթ առաջ ածուխ բաշխած են արդէն. հետեւաբար նոյն օրը ուտեստ միայն տալու տրամադիր են։ Այս տեսակ սաստիկ ձիւն ու ձմեռ օր մը երբ ձեռքերնին դրամ գտնուողներն իսկ դժուարութիւն կը կրեն ածուխ ու փայտ ճարելու, ինչ կրլլայ ազգայիններու վիճակը կարելի է երեւակայել. հետեւաբար էական պէտքը զանոնք իրենց անպատսպար և խարխուլ բնակարաններուն մէջ եղանակին խստութեան դէմ պատսպարելն է։ Ազգատախնամները ամառուընէ իրենց տրամադրութեան տակ կրնան գոնէ հազար օխա ածուխ ունենալ, այս տեսակ բացառիկ պարագաներու մէջ բաշխելու համար։ Փառք Աստուծոյ, մեր ամէնէն դիւրաւ մատակարարուող մարմինները Ազգատախնամներն են այսօր, հետեւաբար այս տեսակ պարագաներու մէջ պէտք է օգնութեան հասնին, նոյն իսկ փոխառութիւն ընելով։ Սակայն դիտել կը տրուի թէ նոյն իսկ այդ թաղին մէջ, Թաղ. Խորհուրդը Ազգատախնամէն անջատ կերպով, յանուն ազգատաց Ծնունդին և Զատկին դրամ կը հաւաքէ։ Այս ալ անհասկնալի բան է և պէտք է այլ եւս վերջ տրուի այդ նպաստը ստանալու, քանի որ ազգայիններու հոգը ուրոյն մարմնոյ մը յանձնուած է։

ԳՈՒՄ-ԳԱՊՈՒԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԸ Ս. Ծնունդեան տօնին առթիւ աղքատ տղոց զգեստ համար կերպասեղէն, ճերմակեղէն, կօշիկ, գլխարկ բաշխած է կարօտեալներու, իսկ Ճրագալոյցի առաւօտ հիւանդ և ոչ-հիւանդ աղքատներու անխտիր բաշխած է 262 օխա միս, 205 օխա բրինձ, 170 օխա կաթ և ոմանց հացագին ու ածխագին։

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

26 Յունվար 1903

Ֆրանս. %	(3% Français)	99.92
Րէժի	(Tab. Turcs)	371.50
Դօնսօլիտ	(R, Turque D.)	30.12
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	131.50
Պանք Օթթ.	(Banque Ott.)	602.
Թարանսվալ	(Transwal)	142.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

(ԱՅՍ ԱՌԱՒՕՏ)

ԱՍՏԻՃԱՆ.—Պոլսոյ ատրճան տրուեցաւ Քաղաքային պաշտօնեաներու յանձնաժողովին Ա. քարտուղար Նէֆի էֆ.ի։

Միւթէմայիզի աստիճան՝ վիճակագրութեանց դիր-տնօրէն Իսմայիլ Հագգը պէյի։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.—Ա. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Վեհ. Սուլթանին ազօթասաց Իսմայիլ Զիւհտի, Ահմէտ Նուրի և Էպուպէքր Լութֆի էֆ.ներու։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ.—Ասկէ առաջ Եւրոպա փախչող Տամատ Մահմուտ փաշա, որ իրեն դէմ ըստ օրէնի արձակուած դատավճռով իր ստացուածներէն և պատուանշաններէն զըրկուած էր, այս անգամ Պրիւսէլի մէջ մեռած ըլլալով, Արտաքին Գործոց Նախարարութեան կողմէ Բարիզի Օսմ. դեսպանատան հրաման ղրկուեցաւ որ մարմինը Պոլիս ղրկուի, իր հօրը գերեզմանին մօտ թաղուելու համար։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ Կ.Պոլսոյ կեդրոնատեղիին ընդհ. տնօրէն Պ. Կասթօն Օպուանոի հայր և սոյն հաստատութեան Բարիզի մասնաճիւղին տնօրէն Պ. Ֆրանք Օպուանոի մահը խորունկ ցաւ մը ազդած է բոլոր անոնց, որոնք կը ճանչնային զայն եւ գնահատած էին անոր ելմտական մեծ կարողութիւնը։ Այս տխուր լուրը հօս Պ. Կասթօն Օպուանոի հեռագրուեցաւ իր պզտիկ եղբօր Պ. Րէյմօն Օպուանոի կողմէ որ առանց ոեւէ մանրամասնութեան մէջ մտնելու կը ծանուցանէր յանկարծական մահը իրենց հօրը՝ ուրբաթ գիշեր։ Այս կորուստը շատ մեծ ցաւ մը պատճառած է Տիկին Ֆրանք Օպուանոի որ քանի մը օր առաջ իր զաւկին հիւանդութեան համար հօս եկած էր, և չէր կրցած իր ողբացեալ ամուսինին վերջին վայրկեաններուն ներկայ գտնուիլ։ Շաբաթ իրիկուն իսկ, տիկին Ֆրանք Օպուանօ և Տէր և Տիկին Կասթօն Օպուանօ, ընկերակցութեամբ Պ. Րէյի, սովորական կառախումբով Բարիզ գացին, ներկայ գտնուելու համար յուղարկաւորութեան հանդէսին, որ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ ուրբաթ օր։ Պ. Ֆրանք Օպուանօ 63 տարու էր։ Հանգուցեալը գործի սկսած էր առաջին անգամ հօս, Օսմ. Պանքան, եւ տակաւ իր աշխատութեան ու ձիրքերուն շնորհիւ այս հաստատութեան հակակշռի պաշտօնին բարձրացած էր։ Թողեալ հասոյթներու հաստատուելէն ետքը, այս նոր Հաստատութեան ընդհ. տնօրէն անուանուեցաւ, և Սըր Համիլդըն Լանկ մեկնելուն, անոր յաջորդեց իբր ընդհ. տնօրէն Ծխախոտի Րէժիին։ Այս պաշտօնը վարած ատենն էր որ Օսմ. Պանքային Բարիզի մասնաճիւղին տնօրէն կարգուեցաւ՝ Պ. Թէօտոր Պէռժէի տեղ որ մեռած էր։

Պ. Ֆրանք Օպուանօ թէ ելմտական աշխարհին մէջ եւ թէ ընկերային շրջանակներու մէջ կը վայելէր մեծ համակրութիւն եւ յարգանք, շնորհիւ իր ուղղամտութեան, փորձառութեան և բարի բնաւորութեան։

ԱՆԳԼԻՈՅ Էտուըրտ Թագաւորին գահակալութեան տարեդարձին առթիւ, Վեհ. Սուլթանին կողմէ, Կայս. Պալատան արարողապետ Իպրահիմ պէյ, անգլ. դեսպանատունը երթալով, շնորհաւորութիւններ յայտնեց գործակատարին։

ՅՈՅՆ ԲԱՐԵՐԱՐՆԵՐԷՆ Պ. Էվէնիտի, ինչպէս անշուշտ կը յիշուի, Յունաց Պատրիարքարանի շինութիւնը ստանձնած ըլլալով կատարել իր ծախքով, Տ. Եօաքիմ Պատրիարքը որոշած էր պատրիարքական կոնդակ մը տալ այս բարերարին՝ ի փոխարէն անոր այս բարեգործութեան։ Յիշեալ պատրիարքական թուղթը տրուեցաւ Պ. Էվէնիտի՝ կաղանդին առջի իրիկունը. այդ թուղթով յիշեալ մեծ դրամատէրը կոչուած է «բարերար պատրիարքական տան և յոյժ յարգելի զաւակ Եկեղեցին, որ իր կենդանութեան ատեն, ինչպէս նաեւ մահուընէն ետք, պիտի յիշատակուի պատրիարքական եկեղեցին մէջ կատարուած աղօթքներուն մէջ։» Այս պատիւները կ'ըլլան, այն բազմաթիւ բարեգործութեանց համար զորս ըրած է Պ. Էվէնիտի, եւ մանաւանդ այն տունին համար, որ Պատրիարքին իբր բնակարան պիտի ծառայէ։

ՊԱՂ ՕԴԻ մթերանոցներուն համար Կայս. գոմիսէր անուանուեցաւ Թաղապետական Ա. շրջանակի երկրաչափներէն Սայիպ էֆ.։

ԻԶՄԻՐԻ «Արմոնիա» յունարէն լրագիրը դադարման դատապարտեցաւ։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի պաշտօնական մէկ վիճակագրութեան համաձայն 1902 տարուան մէջ, 931 ամուսնութիւններ կատարուած են Կ. Պոլսոյ Յունաց արքեպիսկոպոսութեան թեմին մէջ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ արտաքին գործոց նախարարութիւնը, ընդուներ է ռուսեւպուլկարական թղթատարական-հեռագրական պայմանագրութեան օրինակը, որ ստորագրուած է կոմս Լամստորֆի կողմէ։

ԳԱՍԹԷՄՈՒՆԻԻ մէջ, զօրաբաժնի հրամանատարութեան գրասենեակներէն հրդեհ ծագելով, շուտ առաջքը առնուեցաւ։ Զօրաբաժնին արձանագրութեան և հաշուակալութեան տոմարները ազատուեցան։

ԱՒՍՏՐԱԿԱՆ նախարարութիւնը վաւերացուց Ատանայի նահանգին մէկ առաջարկը, որով կը խնդրուէր 20 փարայի տուրք մը հաստատել՝ սոյն նահանգը մտած ապրանքներու իւրաքանչիւր սնտուկի, պարկի կամ հակի համար։ Հասոյթը պիտի յատկացուի Ատանայի հիւանդանոցին։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒՆ ընդհանուր քննիչ Հիւսէյին Հիլմի փաշա, Կայս. Իրատէի մը համաձայն, ծանոյց ամէն կողմ փութով տեղեկագրել թէ մինչեւ հիմա ո՞րչափ ոճրագործներ ու յանցաւորներ ձերբակալուած են և թէ ատոնց ո՛րքանը դատապարտուած ու որքանը հարցաքննութեան տակ են. նաև թէ՝ որպէս զի ոչ ոք առանց վճիռի երկար ատեն բանտարկուած մնայ, հարցաքննութիւնները և դատավարութիւնները շուտով կատարուին։ Այս մասին թերացող պաշտօնեաները խիստ պատասխանատուութեան պիտի ենթարկուին։ Ռումէլիի նահանգները իսկոյն հարկ եղածը գործադրեցին այդ առթիւ։

ՁԿՆՈՐՍՈՒԹԵԱՆ կանոնագրին 19րդ յօդուածին համաձայն, որ Պետական Խորհրդոյ ու Նախարարաց Խորհուրդին կողմէ սրբագրուելով, Կայս. Իրատէով ալ վաւերացուած է, բացարձակապէս արգիլուած է մեքենայով ձկնորսութիւն ընել Մարմարայի ծովէն մինչեւ Միջերկրականի նեղուցին դուրսը (մէջը ըլլալով նաեւ Վոսփորը) թէ՛ ծովեզերքները և թէ բացերը։ Այս արգելքը պիտի գործադրուի Նեղուցէն դուրսի ծովերուն մէջ ալ, Օսմ. ծովեզերքներէն մինչեւ 3 մղոն հեռու։ Մեքենայով նաւակներու և «սգաֆանտա» կոչուած մեքենային միջոցաւ ձկնորսութիւնն ալ արգիլուած է։ Այս արգելքին հակառակողներէն՝ առաջին անգամ նաւակները և մեքենաները պիտի գրաւուին. իսկ եթէ այս յանցանքը կրկնուի, թէ՛ նաւակները պիտի գրաւուին և թէ անոնցմէ 80էն մինչեւ 100 ոսկի տուգանք պիտի առնուի։

ՅՕՇՈՏՈՒՄ.—Անցեալ շաբթու Էօտէմիշի շրջակայ գիւղերէն մէկուն մէջ 18 տարեկան անստգիւտ գեղեցկութեամբ աղջիկ մը առեւանգուեր է 7 գիւղացիներու կողմէ, որոնք խեղճ աղջիկը բռնաբարելէ ետքը, սպաններ են։ Աւազակները իրենց գործած ոճիրէն հետք մը չձգելու համար, խեղճ աղջկան մարմինը յօշոտեր և այրեր են։ Աւազակներէն երեքը ձերբակալուած են։

ՀԱՑԻՆ ԳԻՆԸ Իզմիրի մէջ 5 փարայ վրայ դրեր է (օխան 85 փարայէ ըլլալու պայմանով և մէճիտիէն 33 ղըրուշէն). միսին գինն ալ քսան փարա վրայ դրեր է։

ԶՄԵՌ.— Սելանիկի նաւահանգիստը անցեալները հետաքրքրաշարժ տեսք մը կը ներկայացնէր. Ջուրը սառած էր և բոլոր շոգենաւերն ու նաւերը սառոյցներու մէջտեղն էին. կարգ մը նաւաստիներ կացին ի ձեռին շոգենաւերու շուրջը գտնուած սառոյցները կը կոտրտէին, վնաս մը առաջքը առնելու համար։ Սելանիկի բնակիչները քարափին վրայ հաւաքուած՝ պայծառ արեւու մը տակ կը հիանային այս տեսարանին վըրայ, որ տակաւին անծանօթ էր Սելանիկի համար։

—Սաստիկ ցուրտերուն պատճառաւ Վառնայի նաւահանգիստն ալ սառեր է, սառոյցը 10 հարիւրորդամետր թանձրութիւն ունի։ Շոգենաւերը չեն կրնար նաւահանգիստ մտնել։

—Սագըզի մէջ տեղացած տեղատարափ անձրեւներու պատճառաւ, չորս տարի առաջ Տիւրանտոսի մէջ շինուած կամուրջը փլաւ։

—Կիրակի իրիկուն Բերա, Սըլանտիտ Գաֆէի պատշգամին վրայ ժողվըւած սառերէն մաս մը՝ նոյն միջոցին հոնկէ անցնող կնկան մը գլխուն վրայ ինկաւ. խեղճ կինը մարեցաւ։ Անմիջապէս զայն ներս տարին, ուր սթափեցաւ քիչ ետքը. յետոյ զայն դեղարան մը առաջնորդելով, ճակտին վրայ բացուած վէրքերուն հարկ եղած դարմանները տրուեցան։

—Կիրակի օրը, Վոսփորի մէջ մշուշը շատ թանձր ըլլալով, Շիրքէթի շոգենաւերը չկրցան իրենց երթեւեկը կանոնաւորաբար կատարել։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.—Բերա, Շիտակ Ճամբան, Աղա Ճամիի մօտ, ծխավաճառ Մելիքին ընկերը Յակոբ և այս խանութին մէջ սափրիչութիւն ընող Բասգալ անցեալ իրիկուն խանութնին գոցելէ ետք, տուներնին կ'երթան։ Գիշերը, այս խանութը գողերու կողմէ բացուելով, շատ մը ծխախոտներ ու փէսեր կը գողցուին։ Յետոյ գողերը խանութին մէջ մնացած փէսերը ամբողջութեամբ պարկի մը մէջ կը լեցնեն։ Սակայն ապահովաբար այդ միջոցին արգելք մը ծագելով, փոխանակ պարկը տանելու, սափրիչ Բասգալին ածելիները, մկրատները ևլն. ժողվելով կը տանին։ Գիշերուան ժամը $8^1/_2$ին տեղւոյն ոստիկանները և գիշերապահը նշմարելով խանութին դրան կիսաբաց ըլլալը, ներս կը մտնեն և խանութին խառնաշփոթութիւնը տեսնելով, անմիջապէս տեղեկութիւն կուտան ոստիկանատան և քննութիւնները կը սկսին։ Ինչպէս կը յիշուի, ասկէ քանի մը ամիս առաջ այս խանութը անգամ մըն ալ գողեր մտնելով, 15 ոսկիի ապրանք տարած էին, ատոր վրայ ոստիկանութիւնը կասկածներ ունենալով Խրիստօի մասին, որ առաջները այն խանութին մէջ սափրիչութիւն կ'ընէր և կը բնակէր Թարլա-Պաշի, Զիպա փողոց, ձերբակալած էր զայն ինչպէս նաեւ ատոր ազգականներէն Մարգօ անուն հելլենահպատակ անձը։ Այս անգամ ալ հասկցուելով թէ գողութիւնը ատոնցմէ զատ ուրիշ ոչ մէկու կողմէ կրնայ կատարուած ըլլալ, յիշեալ երկու անձերը իրենց տունին մէջ ձերբակալուելով, քննութեան՝ ենթարկուեցան։ Կատարուած խուզարկութիւններէն ուրիշ կէտ մըն ալ երեւան ելաւ, այսինքն թէ գողութիւնը միայն այս երկու հոգիին կողմէ գործուած չէր և թէ ատոնք ուրիշ մեղսակիցներ ալ ունէին. այս տեղեկութիւններուն վրայ ոստիկանները Մաճառի կողմը հելլենահպատակ Բանայօթին գինետունը կ'երթան, մեղսակիցներէն մեկ քանին հոն տեսնուելով, ձերբակալուած ատեննին, ատոնցմէ Իզմիրցի Նիգօլի՝ իր մէկ ընկերին հետ կծիկը կը դնէ, սակայն միւսներուն ալ փախուստին առանց տեղի տրուելու, կը ձերբակալուին։ Ատոնց վրայ խուզարկուելով, Թոմա անուն անձին քովէն ածելի մը կ'ելլէ։ Քննութիւններ կատարուելով հասկցուեցաւ թէ ատոնք ալ սափրիչ Խրիստօին ու Մարգօին մեղսակիցներն են, ամէնքն ալ ձերբակալուելով, քննութեան ենթարկուած են։

ԽԱԳԱՃՐԳԻ մէջ անցեալ գիշեր ոճիր մը գործուեցաւ։ Խագաճրգի բնակիչներէն Իսմայիլ և Ճէլալ անուն անձերը սրճարանի մը մէջ նստած ատեննին անոնց միջեւ կռիւ մը ծագեցաւ, և Ճէլալ վտանգաւոր կերպով վիրաւորեց Իսմայիլը։ Վիրաւորեալը հօս փոխադրուելով հիւանդանոց տարուեցաւ։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ վերատեսչութիւնը 2 շոգենաւերու շինութիւնը նուագուրդի դրած է։ Նուագուրդը յունվար 6ին սկսելով՝ պիտի վերջանայ 31ին։ Անոնք որ նոյն շոգենաւերու շինութիւնը ստանձնել կը փափաքին, ուրբաթ և կիրակի օրերէն զատ ամէն օր կրնան դիմել Մաքսային ժողովին, 1500 ոսկի հնչուն դրամ և կամ Օսմ. Պանքայի կամ Քրէտի Լիոնէի կողմէ երաշխաւորագիր մը և իրենց ներկայացուած գործարանին փոխանորդագիրներն ալ մէկտեղ տանելով։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ԳԻԾԻՆ ՎՐԱՅ միջադէպ մը պատահեր է անցեալ օր Իզմիրի մօտ։ Ծխախոտի Րէժիի դէտերը Իզմիր-Այտընի կառախումբի մը վրայ յարձակելով, րիվօլվէրի հարուածներ սպաններ են վայրաշարժին մեքենավարը։ Այս դէտերուն բռնած սոյն ընթացքին պատճառը պարզ է։ Ատոնք իմացած էին թէ կարգ մը մաքսանենգներ՝ ծխախոտ առնելով, կառախումբ մը կը նստէին, և առաջուընէ որոշուած տեղ մը հասնելնուն՝ ծխախոտի ծրարները կը նետէին կառախումբէն դուրս, ուր իրենց մեղսակիցները կը սպասէին և որոնք նետուած ծրարները ժողվելով՝ քաղաք կը մտնէին գաղտնի կերպով։ Կը կարծուի թէ դէտերը կառախումբը կեցնելու համար մեքենավարը զարկած են։ Քննութիւններ կը կատարուին։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ԱՄԵՐԻԿԱ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԴԷՄ

ԲԱՐԻԶ 26 յունվ.— Նիւ-Եորքէն կը հեռագրեն թէ մեծ գործունէութիւն կը տիրէ Մ. Նահանգներու նաւարաններուն մէջ։ Գերմանիոյ դէմ գրգռութիւնը կ'աւելնայ։ Նիւ-Եորքի մէջ Բըրուսիոյ պատերազմական նախարարին զաւակը նախատուեր է հացկերոյթի մը միջոցին։

ՊԵՐԼԻՆ, 25 յունվ.— Գերմանացի Շէտէր հրամանատարը կը հեռագրէ Մարաքայպոյէն։ — «Յունվար 17ին «Բանթէր» թնդանօթակիրը յարձակում կրեց Սան-Քարլոսի բերդէն։ Նաւը պատասխանեց, բայց ստիպուեցաւ կռիւը դադրեցնել նաւարկելու դժուարութիւններուն հետեւանքով։ Ասոր արժանի պատիժը տնօրինելու համար, Յունվ. 21ին, «Վինէթայի» հետ ռմբակոծեցի Սան-Քարլոսը և կործանեցի զայն»։

—Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Վենեցուէլացիները կը շարունակեն բանել Սան-Քարլոսի բերդը։

ՄԱՏՐԻՏ.—Լոկրոնայի դատարանը մահուան դատապարտեց Վալտէքանթոս քահանան, որ Սեպտեմբերին սպաննած էր իր հօմանուհին։

ԲԱՐԻԶ.— Կը հաւաստուի թէ Պ. Քոմպ պիտի պահանջէ Խորհրդարանէն մերժել ընկերվարական Քոնսթանի այն առաջարկը թէ պէտք է ջնջել կրօնական գործերու յատկացուած պիւտճէն։

—Պոռտոյի թատրոնէն երեք արուեստագէտներ որոնք Պիարիցի ծովեզերքը կը պտտէին, խեղդուեցան։

—Փետրվարի մէջ տեղի պիտի ունենան սերպիական և ռումանական փոխառութիւններու փոփոխումները։ Մարտին պիտի կնքուի ֆրանսական փոխառութիւնը, ինչպէս նաեւ ռուսական փոխառութիւն մը։

ՀՌՈՄ.— Վէրոնայի մէջ ցուրտը այնչափ սաստիկ է որ 2000 գործաւորներ անգործ կը մնան։ Ֆիօրէնցայի և ամբողջ Նահանգին մէջ ջերմաչափը զէրոյէն 19 աստիճան վար իջած է։

ՈՒՈՇԻՆԿԴԸՆ.—Նախագահ Ռուզվէլդ այս անգամ ալ սրախաղութեան մը միջոցին դաստակէն թէթեւապէս վիրաւորուեցաւ։

ՍԹՈՔՀՈԼՄ.— Կը ծանուցուի թէ Օսքար Թագաւորը որոշեր է ամբողջ հինգ տարի 1000 քուրոն արժողութեամբ ոսկիէ շքադրամ մը նուիրել աշխարհի ամենէն նշանաւոր մաթեմաթիքագէտին։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 26 յունվ.— Այրերու կրօնական միաբանութիւններու մեծամասնութիւնը Բարիզի մէջ գումարուելով, որոշեցին ընդդիմանալ իրենց արտաքսման դէմ։

ԼԱՀԷՅ.— Անգլիական կառավարութիւնը արտօնեց Պօէր պատուիրակներէն Ֆիշըրի՝ Թրանսվալ դառնալու։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ		32.27
Երէկուան բարձր գինը		33.
Երէկուան վար գինը		32.30
ՌՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ		
Երէկ երեկոյ գոցուեցան	Ֆր.	127.12
Երէկուան բարձր գինը		129.12
» վար »		127.62
Քարափ	»	491.
Էժիպսիէն Քրէտի Ֆոնսիէ	»	264.50
Լորիում	Ֆր.	77.
Շիրքէթը Խայրիյէ	Լ. Օ.	29.20
Պանք Նաս. Կրէտ.	Ֆր.	415.
Թրամվայ բաժնեթուղթ	Լ. Օ.	6.
» պարտաթուղթ	Ֆրք.	488
Թրանսվալ	Ֆր.	145.—
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ		
Մէճիտիէ արծաթ	ղշ.	108.05
Մէթալիք		106.20
Անգլիական ոսկի		110.05
Ֆրանսական ոսկի		87.25
Քրիմից		51.
Բօլ.		90.15
Ռուպլի Թղթադրամ		8.58
Լոնտոն 3 ամիս		111.15
Բարիզ		22.63

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ 26		
Քրէտի Լիոնէ		1091
Իտալ. Ռանթ		102.20
Բրիօրիդէ		501.
Օսմ. Մաքս		484.—
ԼՈՆՏՈՆ 26 Յունվ.		
Անգլ. գօնս.		93.31
Օսմ. գօնս. սէրի	B.	58.50
» » »	C.	32.
» » »	D.	29.25
Պանք Օթթոման		13.87
Թրանսվալ		5.93
Օսմանիէ		476.—
Ջէք Լոն.ի վրայ		25.150
ՎԻԵՆՆԱ 26		
Ռում. Երկթ.		113.70
Օսմ. Րէժի		338.
Փոխանակագիր Լոնտոնի վրայ		239.70
ՊԵՐԼԻՆ 26		
Ռում. Երկթ.		125.50
Ռուբլի (100ը)		216.13
Փոխանակագիր Լոնտոնի վրայ		20.27

ԲԵՐԱՅԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԸ

Աղքատախնամս կը փութայ ծանուցանել թէ՝ դեկտ. 13էն մինչեւ այսօր, հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են.—

Ազն. տիկին Տիլպէր, տիկ. Մաննիկ Տավուտեանի մահուան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի 108, Վսեմ. Նշան էֆ. Գազազեան 108, Տիգրան էֆ. Պալթաեանի մահուան առթիւ 40, Բարեսէր ոմն 40, Ս. Ցարութիւն եկեղեցիէն Մկրտութեանց առթիւ 30, Տիկ. Էֆտիկ Գէորգեանի մահուան առթիւ 20, Տիկ. Աննիկ Մինասեանի մահուան առթիւ 10, Մարտիրոս էֆ. Ասլանեանի մահուան առթիւ 10, Արշակ էֆ. Յակոբեանի մահուան առթիւ 10, Վսեմ. Նշան էֆ. Գազազեան՝ 1 ոչխար տիկին Եւգինէ Էսաեան՝ 2 ոչխար, Նշան էֆէնտի Սէֆէրեան՝ մատաղ հաց, միս ևլն., Տիկին Փառանձեմ Փափազեան՝ 1 ոչխար, Տքթ. Ղազարոսեան էֆ. 2 ոչխար, Յովհաննէս էֆ. Յակոբեան՝ 3 ոչխար։

Ազնիւ նուիրատուներուն մատուցանելով բազմաթիւ հիւանդներու և կարօտեալներու շնորհապարտ զգացման հաւաստիքը։

Վ. Ատենադպիր Ատենապետ
Տքթ. Տ. Քաքամաճի Տքթ. Տ. Աճէմեան

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի
ՏՊԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ
կը տպուին ամէն տեսակ
ՏԱՃԿԵՐԷՆ, ՀԱՅԵՐԷՆ, ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԵԼՆ.
ԳԻՐՔԵՐ, ՏԵՏՐԱԿՆԵՐ, ՄԱՀԱԶԴՆԵՐ
ՆԱՄԱԿԻ ԳԼՈՒԽՆԵՐ
ԵՒ
ԶԱՆԱԶԱՆ ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ
ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԲԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՎ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի-ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Շիւտակ ճամբան Թիւ 347.

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Ատալիա, Ատանա, Այտըն, Աֆիոն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Էտիրնէ, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պէյրութ, Պրուսա, Դամասկոս, Դամանհուր, Դամասկոս, Գոնիա, Լառնագա, Գահիրէ, Մերսին, Միտիլլի, Ուշաք, Բորդ-Սայիտ, Սելանիկ, Սամսոն, Սըվազ, Իզմիր, Տրապիզոն։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուով (գոնթ-գուրան) փոխատուութիւն կ'ընէ, արժեթղթեր կամ փոխանակագիրներ (փոլիցա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը զեղչէ։

Թուրքիոյ և օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ ու հեռագրական օրտիններ կուտայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժէքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ։

Թուրքիոյ և արտասահմանի մէջ կտրօններ և փոխանակագիրներ կը գանձէ, սակարանական հրամաններ կը գործադրէ զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ ու կը ծախէ։

Օսմ. Պանքան հաստատեալ պայմաններով եւ տոկոսներով դրամ պահեստի կ'ընդունի.—

2 տարի պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 100ին 3 ու կէս տոկոս կուտայ. մէկ տարի պայմանաժամով պահեստի համար՝ տարեկան 100ին երեք։6 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 2 ու հարիւր։ 3 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան $1^1/_2$ առ հարիւր։

Պոլսոյ գործակալութիւնը

վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները կը սամանէ, և ասկէ զատ ապրանքներու վրայ փոխատուութիւններ կ'ընէ և գօնսիյնիաասիոնով և ազատ տեբողիքիոյով ապրանքներ աւանդ կ'ընդունի։

Բերայի մասնաճիւղը

նմանապէս կը կատարէ Պանքային վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները (բացի ապրանքներու վրայ կատարուածներէն), և անմիջապէս յանձնելու պայմանաւ կը գնէ և կը ծախէ զանազան վիճակահանութեանց արժեթուղթեր, ինչպէս Վիլ տը Բարիի, Րումէլիի երկաթուղեաց, Հելլենական կամ Բանամայի վիճակահանութեան արժեթուղթեր եւն. եւն։

Պոլսոյ գործակալութիւնը եւ Բերայի մասնաճիւղը կը ծախեն նաեւ Րումէլիի Երկաթուղեաց արժեթուղթերու բրօմեսները, և Օսմ. Պանքային Թուրքիոյ մէջ հաստատուած միւս բոլոր գործակալութիւններուն նման, կ'ընդունին տարեկան 2% տոկոսով մինչեւ100 օսմ. ոսկի, ընթացիկ հաշիւ բանալով։

Օսմ. Պանքան $3^1/_2$ % ֆրանսական և 3% գերմանական Ռանթերու փոխարէն գումարներ փոխ կուտայ, պզտիկ ընթացիկ հաշիւի դրութեամբ. յիշեալ Ռանթերը՝ պահեստի դրուած արժեթուղթերու յատուկ տոսիէին մէջ կը պահուին։ Պահեստի դրուածներու քանակին աւելնալուն համեմատութեամբ, եղած փոխատուութիւնն ալ համեմատ կ'աւելնայ։

ԱԶԴ.— Թէնպէքիի 4% Բրիօրիդէ պարտաթուղթերու տէրերուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամին 1897ին լրացող Թիւ 8 կտրօններէն անոնք որ չներկայացուին մինչեւ 1913 յունվ. 31/14 փետր. պիտի ջնջուին։

Կ. Պոլիս 15 յունվր 1903 25–7

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.— Րումէլիի երկաթուղիներու պարտաթուղթերուն 198րդ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ 1903 յունվար 18/31ին ճիշդ կէս օրին, Հանր. Պարտուց Վարչութեան կեդրոնատեղիին մէջ, հրապարակաւ և Օսմ. կայս. Պանքային աջակցութեամբ։

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլիս, Սուլթան Համամ, Թոփալեան խան

Թոփալեան խանի յիշեալ մեծ վաճառատունը որ հանդերձեղէնաց վաճառատուներուն էն հինը և էն նշանաւորն եղած է, բնաւ իր անունը և տեղը փոխած չէ, և իր տէրը, Գ. Էրմէնեան վաճառատան գործառնութեանց մէջ ալ աւելի կանոնաւորութիւն մտցուցած է։

Կը ծանուցուի յաճախորդներուն թէ Թոփալեան խանի չըջակաները զանազան անուններով և վիրջերս բացուած հանդերձեղէնաց վաճառատուները Գ. Էրմէնեան և Ընկ. վաճառատուներուն հետ ո և է յարաբերութիւն և կապակցութիւն չունին։ Հետեւաբար յաճախորդները կը հրաւիրուին դիմել Թոփալեան խանի վաճառատունը։

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՆ ԱԼ ԲԱՑ Է

ՀԱՄԻՏԻՅԷ ՖԷՍԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Ֆէրիքէօյի մէջ, մեր հաստատած ֆէսի գործարանին արտադրած ֆէսերը չատ գեղեցիկ են, և երբ թրջուին, առանց կրակի չորցուելով, բոլորովին նոր երեւոյթ մը կը ստանան։ Մեր նպատակը արդէն սպէս կրնանք ամփոփել.— Մրցիլ արտասահմանէն եկած ֆէսերուն հետ՝ չափազանց աժան ծախելով, մեր գործարանը յառաջ տանիլ, և այս պայմաններուն մէջ քիչ շահով գոհ ըլլալ։ Համիտիէ ֆէսի վաճառման կեդրոնատեղին է.—

Պոսթա, Պանչէգաբու, Թրամվէյի ճատտէն, 21 թիւ խանութը։

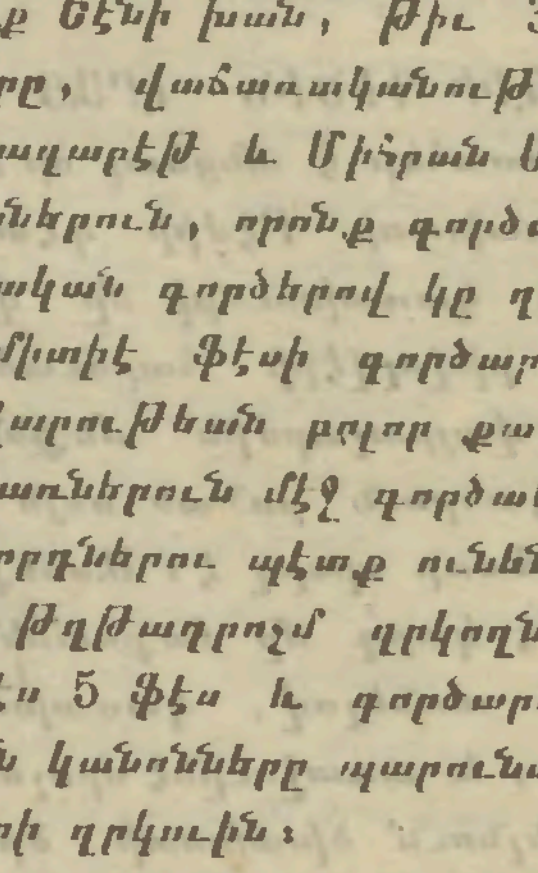
Գործարանս սոյն վաճառատունէն զատ, Կ. Պոլսոյ մէջ ուրիշ վաճառատուն չունի։ Մեր յարգոյ յաճախորդները յիշեալ վաճառատան մէջ կրնան գտնել ամէն առտն իրենց ճաշակին համեմատ չատ գեղեցիկ ֆէսեր, որոնք հետեւեալ գիներով կը վաճառուին։ Աւելէ առաջ 13 ղրշ. ի ծախուած մէջը սրլագով ֆէսերը $8^1/_2$ ղշ. ի։ — 10 ղրշ. ի ծախուած մէջը կրկնակ ֆէլերները՝ 7 ղշ. ի։—8 ղշ. ի ծախուած մէջը խսիրով ֆէսերը՝ $5^1/_2$ ղշ. ի։—5 ղշ. ի ծախուած մէջը տիպերով ծածկուած ֆէսերը՝ 4 ղշ. ի։ Անոնք որ Համիտիէ ֆէսի գործարանին ֆէսերէն հատ մը առնելով գործածեն, մէկ կողմէն արտասահմանի ֆէսերը առնելով չարաթը 2-3 անգամ կաղապարել տալու ծանծրոյթէն և աւելորդ ծախքէն կ'ազատին, և միւս կողմէ ալ գեղեցիկ ու գիմացկուն ֆէսեր գործածելու առիթը կ'ունենան։

Անոնք որ կը փափաքին Պոլսոյ մէջ զանազան տեղեր խանութներ բանալով մեր ֆէսերը վաճառել, պէտք է դիմեն Պէօյիւք Եէնի խան, Թիւ 37-38 սենեակները, վաճառականութեամբ զբաղող Նազարէթ և Միհրան Մուրատեան եղբայրներուն, որոնք գործարանիս առեւտրական գործերով կը զբաղին։

Համիտիէ ֆէսի գործարանը՝ Օսմ. կառավարութեան բոլոր քաղաքներուն և գաւառներուն մէջ գործակալներու և յաճախորդներու պէտք ունենալով, 27 ղշ.նոց թղթադրամ ղրկողներուն անմիջապէս 5 ֆէս և գործարանիս վաճառման կանոնները պարունակող ցանկը պիտի ղրկուին։

Մեր հասցէին եկած նամակներուն պատասխանները անմիջապէս կը ղրկուին։ Թէ՛ Կ. Պոլսէ և թէ Օսմ. կառավարութեան ամէն կողմերէն ստացուած յանձնարարութիւնները մէկ տեսակին վրայ 50 հատէն պակաս չեն ընդունուիր։

Կ. Պոլսոյ մէջ ալ փոքրաքանակ ապրանք ծախող վաճառատունս 1էն մինչեւ 20 հատ կրնայ ծախել։ 90-3

ԵՒ ՍՏԱՑՈՒԱԾՈՑ

Ասիտոսյօ-Քարպօնիք բնական հանքային ջուր

ՆԱՐԶԱՆ

Զովացուցիչ ու մարսեցնող պատուական սեղանի ըմպելի

Խիստ օգտակար է հետեւեալ հիւանդութեանց դէմ մաքառելու համար.—
1. Անդոյառութեան անբաւականութիւն։
2. Զարաչար յօդնութիւն։
3. Միզափամփուշտի քրոնիկ խլուածք։
4. Միզափամփուշտի լեփեղիա։
5. Ծնդուղի խլուածք։

Դրասենեակ և Թուրքիոյ համար գլխաւոր մթերանոց Կ. Պոլսոյ մէջ՝ Ղալաթիա Լօյտ խան, մաքսատան դէմը։

Անօթակին գինն է 190 ղշ. (90 շիշ). կէս անօթակին գինն է 95 ղշ.։

ՏՔԴ. Յ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Մասնագէտ բժիշկ մորթի, Գաղղիական ախտի, Այրերու եւ կիներու ծննդական գործարաններու եւն. հիւանդութեանց

Յիշեալ բժիշկը, որ 15 տարի շարունակ պաշտօնավարած է Գասթէլնուովոյի նահանգին հիւանդանոցներուն մէջ, ուր վերոյիշեալ հիւանդութիւնները այնչափ տարածուած են, և որ 5 տարիի չափ ալ Եւրոպայի այդ հիւանդութեանց յատուկ նշանաւոր հիւանդանոցներուն մէջ ուսումնասիրութիւններ կատարած, և գործնական փորձեր ըրած է, և այս կերպով նոյն հիւանդութիւններու բուժման ամենավերջին մեթոտներուն մէջ ճեռնհասութիւն ձեռք բերած, այժմ հաստատուած է Բերա Պէօյիւք Բարմագ գաբու Թիւ 10 տունը, և կէս օրէն մինչեւ ժամը 11 կը գտնուի Պոլիս, Պաղչէ գափու, պահականոցին դիմացը, Քիւչիւքեան դեղարանը, ուր կը դարմանէ վերոյիշեալ հիւանդութիւնները, որչափ ալ հինցած ըլլան անոնք։ Ուրբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանէ աղքատները։ 100—26

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ Ը ՆԿ.

NORTH BRITISH & MERCANTILE — NORTHERN INSURANCE COM Y
ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԸՐՔԸՆԹԱՅԼ — ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԻՆՇՈՒՐԸՆՍ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1800ԻՆ — ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1836ԻՆ

Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի	Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ	15,722693	» »	Պահեստի դրամ	3,898,800	» »
1901ի հասոյթը	3,308,106	» »	1901ի հասոյթը	1,332,600	» »

Այս ընկերութիւնք հաւաքաբար իրենց ընծայած բացարձակ վստահութեան հսկայ երաշխիքին և պահեստի գումարաց տեսակէտով հրդեհի դէմ ապահովագրութիւններ կ'ընդունին չէնքերու, կարասեաց, վաճառքի եւն. ԽԻՍՏ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԳՆՈՎ ԵՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ ՔԱՆ ՈՒՐԻՇ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ.

Վճարումոնք արդարութեամբ անմիջական եւ առատաձեռնութեամբ կը կատարուին

Մինչ այժմ հրդեհի վնասուց համար վճարուած գումար ԵՐԵՍՈՒՆ ՈՒԹ ՄԻԼԻՈՆ Անգլ. ոսկին կ'անցնի

ՄԱՐԻԹԱՅՄ — MARITIME INSURENCE Cie
ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 500000, ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 130000

Այս ընկերութիւնն եւս չոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջ բեռցուած ապրանքներն և դրամածրարներն չկինչէս նաեւ ամենուրեք թղթատարով ղրկուած ինչքերը խիստ չահաւէտ եւ օգտակար պայմաններով կ'ապահովագրէ։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ Կ. ՊՈԼՍՈՅ, Գ. Թ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ.— Ղալաթիա, Մէհմէտ Ալիփաշա խան Թիւ 22։

ՈՒՆԻՕՆ ՕՎ ԼՈՆՏՕՆ
UNION OF LONDON

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
1714ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ԼՈՆՏՈՆ

Դրամագլուխ . . . Ա. Ո. 3,950,000
Տարեկան ապահովագին գումար Ա. Ո. 1,100,000

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
ՂԱԼԱԹԻԱ, ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ, ԹԻՒ 71 ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ ԿԱՐԳԸ
Ընկերութեան ներկայացուցիչն է ՕՍՄ ԿԱՅՍ ՊԱՆՔԱՆ
Ներ-Գործակալութիւն Ռագթիվան Խան Թիւ 7, Պոլիս Օրօզդի Պաքին դէմ։

ՈՒՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1828-1829ԻՆ Ի ՓԱՐԻԶ
ՎԱՆՏՈՄԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ, ԹԻՒ 9 ՇԷՆՔԻՆ ՄԷՋ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900 տարւոյ վերջը հատուցուած վնաս	252	միլիոն ֆրք.
1900ին գանձուած ապահովագին	21	» »
Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ	107	» »
Ապահովագրուած դրամագլուխ	19	միլիառ

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

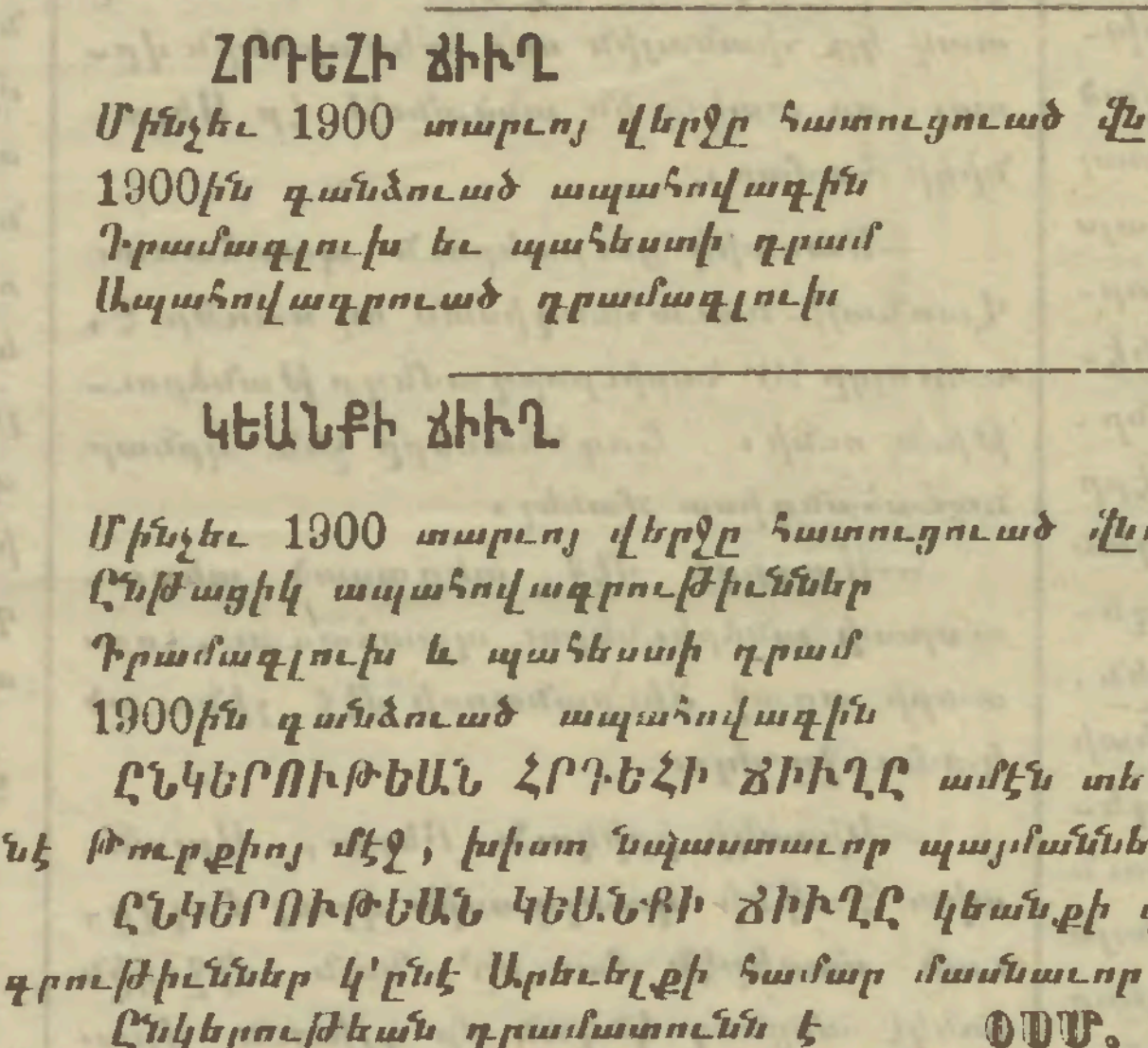
Մինչեւ 1900 տարւոյ վերջը հատուցուած վնաս	120	միլիոն ֆրք.
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ	260	» »
Դրամագլուխ և պահեստի դրամ	153	» »
1900ին գանձուած ապահովագին	17	» »

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԸ ամէն տեսակ ապահովագրութիւններ կ'ընէ Թուրքիոյ մէջ, խիստ նպաստաւոր պայմաններով և գիներով։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂԸ կեանքի վրայ ամէն տեսակ ապահովագրութիւններ կ'ընէ Արեւելքի համար մասնաւոր եւ զեղչեալ սակացոյցերով։

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ
Արեւելքի ընկերութեան կեդրոնատեղին՝ ՂԱԼԱԹԻԱ, Օսմ. Պանքային դիմացը.

ԱՄԵՐԻԳԱՆԸՆ ՔՕԼՕՉԳԱ ՉԸԳԱՐՄԱԳ ONCUBATOR ՄԱՔԻՆԱԼԱՐԸ

Գօլօչքա չըգարմագա մախսուս օլան իշպու մաքինալար չիմտիյէ գատար կէօրիւնէն պունլարտ միւմասիլ ալէթլերին էն միւքէմմէլի օլտըգլարը պաշխասէթնամէ թաստիգ օլունմուշլար։ Մէզքիւր մաքինալար մուխթէլիֆ գըթալարտա օլուպ 50 եախօտ 100, 200 վէ եախօտ տահա զիյատէ միգտարտա եումուրթալարը իսթիապ իտէրլէր։

Իշպու գօլօչքա մաքինալարը իլէ սաիր էալէվաթը գրաժյէն Գալաթատա Մահմուտիյէ ճատտէսինտէ 57 նիւմէրօլը Թ. Մօլտովաք վէ շիւրէքասընըն Ամէրիգա էմթիա գումբանեասը չիւալէսինտէ պուլէթ էհվէն ֆիյաթլա սաթըլմագտա տըր։

ՍԻՆԿԷՐ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

THE SINGER Manufacturing Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները՝ զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմերտարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և նշանադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

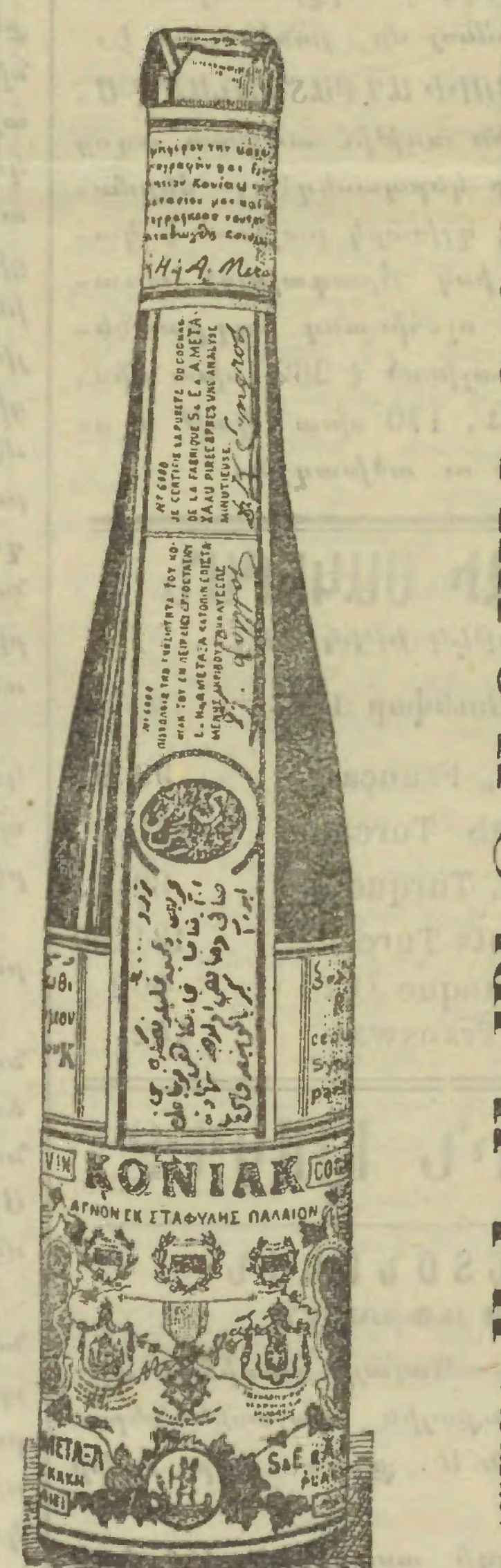
Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝

ԲԵՐԱ { Շիւտակ Ճամբայ, Պօն-Մարշէի դիմաց Թիւ 343 և 343կրկին.
{ Շիւտակ Ճամբայ, Կալաթա Սէրայի դիմաց։
ՂԱԼԱԹԻԱ { Սինկէր խան Թիւնէլին եանւ։
{ Թրամուէյի կայարանին դիմաց։
ՊՈԼԻՍ { Սուլթան Համամ Թիւ 2։
{ Սուլթան Պայազիտ Թրամուէյի կայարանին դէմ Թիւ 13։
ՍԿԻՒՏԱՐ { Չարշը Պօյու Թիւ 140։

Ընկերութեան ընդհանուր կեդրոնատեղին է Բերա, Մեծ-Փողոց Թիւ 34, կրկին՝ Սարգիս պէյ Տիւզեանի տունը։

Կնքեցէք զգուշանալու համար կեղծ նշաններ ունեցողներէն ընելու է։

Ս.Ի.Ա. ՄԷԹԱՔՍԱՅԻ ԳՈՆԵԱԳ

ՓԻՐԷԱՅԻ ՃԶՄԱՐՏՍ (ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ)

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՏԷՐԸ
Դ. ԿԱՐԳԻ ՕՍՄԱՆԻԷ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՈՎ ՊԱՏՈՒՈՒԱԾ Է

ՆՈՅՆՊԷՍ 8 ՀԱՏ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆԻ, ԶԱՆԱԶԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐ 35է ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ԱՐԺԱՆԱՑԱՆ Է

Կեղծերէն չխաբուելու համար, իւրաքանչիւր շիշը կը կրէ Վեհ. Սուլթանին քիմիագէտ Պ. Սինկրօսի վկայականը, կնիքն ու ստորագրութիւնը։ Արդ, կը յանձնարարուի շիշերու վրայ գտնուած պատուըօլնեւուն ուշադրութիւն ընել

Կ. Պոլսոյ և ամբողջ Թուրքիոյ մէջ կեդրոնատեղին է Ղալաթիա. Ղալաթա Խան Թիւ 9։
Ներկայացուցիչ՝ ՕԹԷԼԻԱՆՈՍ ՍԱԽԱՆԻ

ՌՈՒԷՍՏԸՐՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎ. ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԵԱԼ 1851ԻՆ

Հատուցուած վնասներու գումարը	Անգլ. ոսկի		6,000,000
Պատրաստ դրամ և տարեկան հասոյթ	»	»	1,250,000
Վճարեալ դրամագլուխ	»	»	410,000

Հրդեհի դէմ ընկերութեան կողմէ վճարուած գումար է 100,000է աւելի

ՌՈՒԷՍՏԸՐՆ Ընկ.ը հրդեհի դէմ ամէն կարգի գործեր կ'ապահովագրէ, վնասները տեղւոյն վրայ և անմիջապէս կը հատուցանէ։

Տնօրէն Թուրքիոյ գործակալութեան, ԴԱՆԻԷԼ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Պոլիս, Պահճէ Գաբու Անանիաոի Խան Թիւ 20, 21, 22

Գաւառաց մէջ գործունեայ եւ պատուաւոր գործակալներ կը փնտռուին

ԾԱՆՕԹ.— Տեղւոյս էն ծանօթ Ֆրանս. եւ Գերմ. ընկերութեանց պատրաստ գոյքը՝ իրենց հասոյթին հետ բաղդատմամբ 100%էն աւելի չէ, մինչդեռ «Ուէսդըրն»ինը 125% է, ինչ որ գերազանց երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ իր մըցակցած վրայ։

Աժան սնտուկներ
Դիմացկուն սնտուկներ
Գեղեցիկ սնտուկներ

Սնտուկները" տուներուն ամենէն անհրաժեշտ գոյքերը կը կազմեն. բայց այս սնտուկները երեք յատկութիւն պէտք է ունենան. դիմացկունութիւն, աղուորութիւն և ասոնց հետ մէկտեղ աժանութիւն, ինչ որ քիչ մը դժուար կը համաձայնի առաջին երկու պայմաններուն հետ։ Սակայն ՄԱԳՍՈՒՏ էֆ. ԳԸԼՃԸՃԵԱՆ յաջողած է այս երեք պայմանները իրարու միացնել, և եթէ կ'ուզէք ունենալ ԱԺԱՆ, ԴԻՄԱՑԿՈՒՆ և ԱՂՈՒՈՐ սնտուկներ՝ դիմեցէք

ՄԱԳՍՈՒՏ էֆ. ԳԸԼՃԸՃԵԱՆԻ

որուն խանութը կը գտնուի
Կ. Պոլիս, Էսկի Զաղթիէ Փողոց

ուր ինչպէս մայրաքաղաքիս ամէն կողմերէն, նոյնպէս գաւառներէն սնտուկի ամէն տեսակ յանձնարարութիւններ կ'ընդունուին։ 50—16

ԹԷՅ, խնայողական նախաճաշ
ԹԷՅ, սննդարար
ԹԷՅ, մարսողական
ԹԷՅ, առողջապահիկ

Մեր վաճառատան սաէպ սոէպ կը համնին Հնդկաստանի, Սէյլանի, Չինի և Ճավայի ընտրելագոյն ագարակներէ

ԹԷՅԵՐ

որոնք մեծ քանակութեամբ կ'սպառին։ Այս անգամ հասած և համեմեք լաւագոյն թէյեր չատ գոհացուցիչ գներով կը վաճառուին. տուներու մէջ գործածելու ԹԷՅԵՐ չատ խնամով զատուած են որոնք գոհ կը թողուն այցելուները։

Այցելեցէք ԱՒԵՏԻՍ ԱԼԻՄԵԱՆԻ Վաճառատունը Թահմիզ փողոց, Թիւ 49 Կ. Պոլիս։

Գաւառներէ յանձնարարութիւններ կ'ընդունուին գոհացուցիչ պայմաններով 104—26

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄԼԷԹԻՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Պոլիս, Մահմուտ Փաշայի գլուխը, 271

Վաճառատանս մէջ կը ծախուին հարսնիքի համար ամէն տեսակ չաքարեղէններ և ըմպելիներ, ինչպէս նաև երեկոյթներու և անուան տօնախմբութեան օրերու համար տեսակ տեսակ չաքարներ և ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարանըն ալ ունենալով վաճառատանս յանձնարարուած անուշները և զանազան չաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին վաճառատանս մէջ, կը գտնուին նաև Ֆոնտան և ուրիշ տեսակ չաքարներու ճոխ մթերքները։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք մեծ փութով կը կատարուին։ Գիները չատ աժան են։ 104—15

ԿԱՐԵՒՈՐ

Ծչդելու համար թէ գիշեր առեն տպարանիս մէջ ո՞րչափ թերթ կը տըպուի, ո՞րչափը կը ստանի, և յատկապէս ո՞րչափ թիւ մեզի կը դարձուի, որոշած ենք «Սուրհանդակ»ի իւրաքանչիւր թիւին վրայ յատուկ կնիք մը զարնել։ Ուստի թէ՛ Պոլսոյ եւ թէ գաւառի բոլոր ընթերցողներէն կը խնդրենք որ եթէ այսուհետեւ իրենց ստացած «Սուրհանդակ»ի թիւերուն մէջ առանց կընիքի ոեւէ օրինակ մը գտնուի, հաճին ղրկել ուղղակի թերթիս տնօրէնութեան և մէկ թիւի համար պիտի ստանան մէկ ամսուան «Սուրհանդակ»։